

Ett Örebro för alla

**Vänsterpartiets förslag till budget
Örebro kommun 2019**

Innehåll

<i>Mål och finansiering</i>	<i>2</i>
1. <i>En välfärd att lita på.....</i>	<i>7</i>
2. <i>Ett Örebro för alla – inte bara för några få</i>	<i>14</i>
3. <i>Ett levande Örebro.....</i>	<i>27</i>
4. <i>Möjlighet att jobba – tid att leva</i>	<i>36</i>
<i>Ramar.....</i>	<i>43</i>

Ett Örebro för alla – inte bara för några få

Vänsterpartiet vill se en kommun med minskade klyftor, fördjupad demokrati och ett solidariskt och jämlikt samhällsliv utan förtryck och rasism. Vi vill att Örebro ska vara en kommun som går framåt och där människors engagemang, kreativitet och kunskap tas tillvara och uppmuntras. Där kan vi tillsammans skapa nya möjligheter, för oss själva och för andra. Vi gör det genom att satsa rejält på välfärden.

Vänsterpartiet i Örebro vill ha en välfärd där skattemedel går till det de är avsedda för, där omtanken om varandra och inte girighet styr. Vi vill ha en välfärd utan privat vinstintresse. Vi vill ha en välfärd att lita på.

Målområden

- 1. En välfärd att lita på**
- 2. Ett Örebro för alla – inte bara för några**
- 3. Ett levande Örebro**
- 4. Möjlighet att jobba – tid att leva**

Finansiering

I Vänsterpartiets budgetförslag omfördelas medel från dyr organisering och drift med privat äldreomsorg till kvalitetshöjande insatser riktade mot äldre och personal i omsorgen. Medel till flygplatsen omfördelas av klimatskäl till bland annat satsningar på avgiftsfri kollektivtrafik för vissa grupper samt till satsningar inom barn – och utbildningsområdet. Vi har också i jämförelse med styrande S, C och Kd ett något lägre överskottsmål.

Pengar som i dag satsas på otrygga timvikariat använder vi i stället till att skapa fler trygga fasta tjänster som höjer bemanningen i barn- och äldreomsorg.

Denna budget visar skillnaden emot den budget som S, C och Kd lagt fram och det som dessa båda budgetar har gemensamt är en satsning om 10 miljoner kronor på höjda löner för de lägst avlönade i kommunen.

10 miljoner kronor fördelas för jämställda löner

Vänsterpartiet har i samarbete med styrande partier fått igenom en satsning som ska höja de lägsta lönerna i kommunen. De tolv lägst avlönade yrkesgrupperna i kommunen är kraftigt kvinnodominerade. Genom att höja de lägsta lönerna påverkar vi därmed den ekonomiska jämställdheten positivt. Detta är en satsning vi drivit i flera år men som nu blir verklighet i Örebro kommun oavsett om denna budget går igenom eller ej.

Resultatbudget	Budget	Budget	V Budget
<i>Belopp i mkr</i>	ÖSB 2018	ÖSB 2019	EÖFA 2019
Verksamhetens inäkter och kostnader	-8 168	-8 503	-8 509,0
- varav effektivisering en procent	44	80	
Avskrivningar	-250	-265	-265,0
Verksamhetens nettokostnader	-8 418	-8 768	-8 774,0
Skatteintäkter	6 677	6 922	6 922,0
Höjd kommunalskatt	0		
Utökat statsbidrag	66	49	49,0
Sb Byggbonus	25	20	20,0
Summa skatteintäkter och utjämning	8 536	8 827	8 827,0
Verksamhetens resultat	118	59	53,0
Finansnetto	159	190	190,0
- finansnetto exkl utdelning	115	140	140,0
- utdelning fr bolagen	44	50	50,0
Årets resultat inkl finansnetto	277	249	243,0
<u>Anspråktagande av reservering inom eget kapital</u>			
Resultat exkl finansnetto	118	59	53,0
Resultat exkl finansnetto men inkl utdelning bolag	162	109	103,0

	ÖSB 2018	ÖSB 2019	EÖFA 2019	Differens
Summa nämnder	7 948,1	8 251,7	8 303,4	51,7
Programnämnd Barn- och utbildning	3 388,2	3 547,4	3 586,6	39,2
Programnämnd Social välfärd	2 988,2	3 075,6	3 124,2	48,6
Programnämnd Samhällsbyggnad	619,0	641,6	645,3	3,7
Vuxenutbildning- och arbetsmarknadsnämnd	509,9	543,8	546,5	2,7
Kommunledning	39,8	39,8	39,8	0,0
Kommunstyrelseförvaltning	389,7	393,3	350,8	-42,5
Landsbygdsnämnd	5,7	6,2	6,2	0,0
Stadsrevision	3,9	3,9	3,9	0,0
Valnämnd	3,7	0,2	0,2	0,0
KS förfogande	235,7	346,3	340,9	-5,4
Oförutsedda behov – kommunstyrelsen	15,3	13,0	8,0	-5,0
Oförutsedda behov - KS utskott	1,7	1,7	1,3	-0,4
Kvarvarande utrymme utökat statsbidrag 2017	19,4	0,0	0,0	0,0
Utrymme för överfört resultat	10,0	10,0	10,0	0,0
Utrymme för generella kostnadsökningar utrymme och volymer				
Varav jämställda löner 10 mnkr	74,6	203,4	203,4	0,0
Utrymme för kostnadsökningar investeringar	109,7	113,2	113,2	0,0
Omstruktureringsmedel	5,0	5,0	5,0	0,0
Kommungemensamma verksamheter	236,6	251,6	211,5	-40,1
Nerikes brandkår	78,8	82,1	82,1	0,0
Omställning och kompetens	10,0	10,0	10,0	0,0
Övrigt	66,1	68,4	48,4	-20,0
Örebro Airport	13,1	16,7	0,0	-16,7
Gemensamt	3,8	13,6	13,6	0,0
Örebrokompaniet	27,4	23,4	20,0	-3,4
Facklig verksamhet	19,4	19,4	19,4	0,0
Utrymme för kompetensförsörjning	18,0	18,0	18,0	0,0
Kommungemensamma statsbidrag	-134,4	-141,4	-141,4	0,0
Finansiering	-204,9	-205,4	-205,4	0,0
Personalförsäkringsnetto	-190,3	-238,0		
Pensionskostnader	396,0	412,0		
Semesterlöneskuld förändringar	15,0	15,0		
Kapitalkostnader	-325,8	-304,6		
Försäljning tomträtter	-20,0	-20,0		
Exploateringsintäkter	-80,0	-70,0		
Avskrivning lån	0,2	0,2		
Driftbudget totalt	8 081,1	8 502,9	8 508,97	6,1

Reformutrymme V

	2019 tusentals kronor
Lägre överskottsmål	6 000
Privatisera Örebro airport	16 700
Minskade konsultkostnader	20 000
Kontrollfunktioner av LOV/LOU	5 000
LOV	20 000
Återkommunalisera våbo	7 000
Sänkt ram för Ks oförutsett	5 000
Färre timvikariat fler fasta jobb i Bou	3 000
Färre timvikariat fler fasta jobb i Sov	2 000
Örebrokompaniet	3 400
KSU oförutsett	500
Mindre kött i skolmatsalen	1 000
SUMMA	89 600

Örebros kommunägda bolag

Örebro kommun äger flera bolag där några genererar avkastning och vi vill använda en liten del av dessa för att finansiera en utbyggnad av välfärden i kommunen. Liksom styrande partier vill vi totalt se en utdelning från kommunens bolag med 50 miljoner kronor. 30 av dessa kommer från Örebroporten och 20 från Örebrobostäder. Till skillnad från styrande partier i Örebro vill vi inte se ett ökat avkastningskrav på omsorgsfastigheter utan vill ta avkastningen från uthyrningen av kommersiella lokaler.

Uppdrag som bolagen bör ha är också att liksom de kommunala verksamheterna följa klimatplanen. Örebro bostäder, Örebroporten och Futurum ska anlägga solpaneler på fastigheternas tak och bör erbjuda tjänstecyklar istället för tjänstebilar som i dag till sina anställda.

Örebrokompaniet bör exempelvis inte satsa på evenemang som Race day som både belastar klimatet och normaliserar utsläpp som behöver minska, dvs från fordonsutsläpp. Vi ser också att Örebrokompaniet inte är rätt instans för att dela ut medel till elitidrottsklubbar (läs mer på s37).

Örebro airport

Örebro kommun är delägare i bolaget Örebro airport och lägger 16,7 miljoner kronor årligen i anslag till flygplatsen. De senaste åren har dessutom bolaget gått med underskott på grund av dåliga satsningar på extra flyglinjer som kommunen fått täcka upp för med extra medel. Att satsa på flyg i en tid då målet måste vara att minska klimatpåverkan drastiskt och nya forskarrön duggar tätt kring vilken miljöbov flyget är, är inte rimligt. Denna miljöskadliga subvention med skattemedel måste upphöra.

- Örebro kommun ska lämna Örebro airport och sluta subventionera flyget.

Omfördelning av medel för satsningar på jobb och välfärd

Det är viktigt att ta ansvar för Örebro kommun och en ekonomi som är välgrundad. För att kunna planera långsiktigt och kunna skapa en hållbar tillväxt krävs en sund ekonomi, att vi investerar i välfärden och att årets resultat används till välfärdssatsningar. Ett litet överskott behövs för att stå rustad inför framtiden och för att kunna investera, men att lägga pengar på kistbotten samtidigt som verksamheterna går med underskott är inte hållbart. Vänsterpartiet vill inte sätta för höga överskottsmål. Att se till att fler kommer i arbete breddar skatteunderlaget och ökar budgetramen för kommunen.

- *Överskottsmålet ska vara maximalt 1%.*

Placera våra pengar klokt

Kommunen avsätter årligen stora resurser till framtida pensionsutbetalningar. Vänsterpartiet vill att hela pensionskapitalet ska placeras i räntebärande värdepapper istället för på börsen. Vi menar att börsplaceringar är ett alltför stort risktagande samtidigt som det är omöjligt att konsekvent tillämpa tillräckligt strikta etiska regler. Vid placeringar i statliga värdepapper vet man redan från början vilken avkastning som kommer att utgå och samtidigt står staten som garant för att pengarna betalas tillbaka. Det är en mycket tryggare placering som inte gör att nedgångar på börsen måste betalas av kommunens anställda och leda till bristande kvalitet i våra verksamheter. Vi vill också att Örebro kommun ska avsluta sitt samarbete med banken Nordea på grund av bankens bristande skattemoral, inblandning i ekonomisk brottslighet och bristande hållbarhetsarbete.

- *Ta mindre risker med pensionspengarna.*
- *Använd annan bank än Nordea för placeringen.*

Sänk kommunens kostnader för konsulttjänster

Vänsterpartiet har under några år drivit på för en sänkning av kommunens kostsamma konsultköp med gott resultat. Men under 2017 slogs rekord i höga kostnader då 81 miljoner kronor gick till konsultköp. Denna utveckling måste genast stoppas och skattemedel användas mer sparsamt. Vi behöver använda kompetens som finns i kommunen och i stället jobba med kompetensförsörjning för att klara projekt och utredningar själva.

- *Minska köp av externa konsulttjänster.*

Sänkta arvoden för heltidspolitiker

Örebro kommun har en modell för demokratin där partierna har god möjlighet att få resurser för att kunna vara pålästa, nätverka med medborgarna och utföra politiska förtroendeuppdrag på ett seriöst sätt. Det tycker vi är bra. Men nivåerna för heltidspolitikerna, det vill säga kommunstyrelsens ordförande och kommunalråden, är för höga, framförallt sedan de höjdes med drygt 10 % i och med ett beslut i juni 2018. I kommunen vill vi sänka arvoden till den nivå som var innan höjningen. Utöver detta driver vi i riksdagen en sänkning av riksdagsarvoden vilka Örebros modell baseras på. Det skulle därmed sänka kommunalrådets arvoden ytterligare.

- *Sänk arvoden för kommunstyrelsens ordförande och kommunalråden till nivån innan höjningen i juni 2018.*

1 ■ En välfärd att lita på

Vänsterpartiet vill bygga ut välfärden i Örebro. I en stad som växer vill vi ta ansvar för att det finns boendeplatser för äldre eller funktionsnedsatta och att förskolor och skolor byggs ut i takt med att barnen blir fler.

När vi satsar på välfärden ökar vi jämlikheten, skapar fler jobb och ser till att Örebro kommun är trygg och bra att leva i.

Vi vill bygga världens bästa välfärd – utan vinstintressen. Vi vill öka den enskildes inflytande över den egna omsorgen. Det betyder rätten att kunna bestämma över vilken hjälp man får och hur den utförs. Det betyder inte att tvingas välja mellan olika utförare med stela paketlösningar och vinstintresse.

Vi vill återkommunalisera äldreboenden som drivs på entreprenad och ta tillbaka hemtjänst och hemvård i kommunal regi. På det sättet kan vi lättare garantera en tryggare omsorg och goda arbetsförhållanden för våra anställda. Det är också en garanti för att skattemedel används med omsorgsintresse och inte vinstintresse som drivkraft.

Vår välfärdspolitik i Örebro kommun baserar sig på vittnesmål från fackförbund och exempelvis Förskoleupproret liksom på erfarenheter från de senaste årens privatiseringsexperiment.

I förskolan och skolan ska barn och elever få möjlighet till utveckling och kunskap som gör att de själva senare kan vara med och forma sin egen framtid och det ska finnas förutsättningar som gör att alla elever, både pojkar och flickor, oavsett familjebakgrund når målen. I förskolan vill vi minska barngrupperna för att ge barnen en tryggare och mer utvecklande miljö och se till att behålla och rekrytera kompetens.

Vi vill ha en sammanhållen skola för alla där stöd i studier och läxor erbjuds i skolan och där lärares administrativa börda minskar och antalet vuxna med olika professioner i skolan ökar både i klassrummet och på skolgården.

Kommunens information ska finnas eller kunna översättas på flera språk. Det är viktigt för medborgaren som ännu inte lärt sig svenska tillräckligt bra och det är viktigt för rättssäkerheten att kommunen följer lagen när det handlar om att erbjuda tolk till den som behöver det i sina kontakter med kommunen. Örebroarnas behov av teckenspråket ska beaktas särskilt.

Politiska mål

- *Investera skattemedlen i kommunal omsorg – avskaffa privatiseringarna.*
- *Planeringsverktyget TES avvecklas inom hemvården.*
- *En ny chefsstruktur för hemvården arbetas fram tillsammans med fackförbunden.*
- *En strategi arbetas fram för att hantera bemanningen av äldreomsorgen utan behov av bemanningsföretag*
- *Utveckla kartläggning och matchning av språkkompetens hos personal med kommunens äldre i behov av stöd.*
- *Ge äldre med äldreomsorg rätt till åtta timmars avgiftsfri egentid i månaden.*
- *Sänk priset på de äldres matlådor*
- *Kompetensutbilda personal inom geriatrik och gerontologi och förbättra samverkan mellan regionen, kommunen och Örebro universitet.*
- *Förstärk nattbemanningen i äldreomsorgen.*
- *Jobba för mindre barngrupper i förskolan.*
- *Arbeta aktivt med att fördela förskollärarna mer jämnt över kommunens förskolor.*
- *Se till att alla elever har rätt till studiehjälp på schemalagd skoltid av utbildade lärare.*
- *Satsa på modersmålsundervisningen och säkerställ att elever får förutsättningar för att delta.*
- *Säkerställ att alla barn får rätt hjälp utifrån sina egna förutsättningar. Fler vuxna i skolan – och rätt kompetens för stöd åt eleven.*
- *Minska de administrativa uppgifterna för förskole- och grundskolelärare.*
- *Anställ teckenspråkiga och döva personer i kommunen.*

Skapa verklig välfärd – stoppa slöseriet med skattemedel

Varje år betalar kommunen mångmiljonbelopp till privata bolag. En del av de skattepengarna går till privata vinster som var menade att komma Örebro medborgare till nytta. Omsorgs- och LSS-boenden på entreprenad, LOV (lagen om valfrihet) för hemtjänst och utmaningsrätten är system för privatisering som försvårar demokratisk insyn och dessutom sänker kvaliteten på välfärd. Dessutom är de privata verksamheterna dyrare i längden. Marknadsanpassning försämrar arbetsvillkoren, minskar anställningsgraden, har en negativ effekt på jämställdheten samt skapar en otrygg arbets- och boendemiljö. På sikt urholkar det kvalitén och kompetensförsörjningen inom omsorgsverksamheterna i Örebro kommun.

Systemet med LOV (lagen om valfrihetssystem) inom Social välfärd har kostat kommunen upp till en halv miljard kronor sedan det infördes. Styret kommer att gå från LOV till LOU (lagen om offentlig upphandling) under mandatperioden vilket innebär en utökning av privatiseringen.

Med vår politik styrs verksamheterna av kommunen med demokratisk insyn och vi ser också över hur omsorgen kan bedrivas på ett mer kvalitativt och effektivt sätt än idag. Det finns bland annat möjligheter att bilda resultatenheter, intraprenader eller någon form av personalkooperativ. Syftet är att skapa välfungerande verksamheter med mer självbestämmande i personalgruppen och bättre arbetsmiljö och demokrati på arbetsplatsen. Vi vill stoppa slöseriet med skattemedel för att garantera en bra välfärd, trygg omsorg och trygga jobb.

- *Investera skattemedlen i kommunal omsorg – avskaffa privatiseringarna.*
- *Upphäv utmaningsrätten.*
- *Avsluta avtalen med entreprenader inom omsorgen.*
- *Ta tillbaka verksamheterna i kommunal regi.*

Äldreomsorgens organisering

Kvalitén i äldreomsorgen blir bara så bra som dess organisering och vi ser att verksamheterna dras med stora problem efter en lång tid av borgerligt politiskt ansvar. Istället för att lyssna på personalen och fackförbunden, har man genomfört förändringar som inte går i takt med tiden eller verksamhetens behov. Tidsplanering och schemaläggning inom hemvården behöver ses över och utformas utifrån personalens förutsättningar och behov, inte bara genom tilltro till digitala system, som idag.

En grundbult i äldreomsorgens organisering är en struktur där besluten tas så nära de äldre som möjligt. I nuläget har cheferna inom hemvården orimligt många anställda att organisera, långt fler än inom andra kommunala verksamheter. Vi vill se en ny jämställd chefsstruktur som byggs nerifrån och upp, där varje chef ges förutsättningar för att ge personalen rätt stöd och att skapa en bra arbetsmiljö.

Kommunen tvingas i dagsläget att hyra in mycket personal från bemanningsföretag. På vissa enheter är upp till 70% av sjuksköterskorna anlitade av bemanningsföretag. Förutom att det är dyrt för kommunen, skapar det en ryckig organisation för verksamheterna och en orimlig situation för den ordinarie personalen, som får bära allt ansvar för de äldre. Vi anser att kommunen måste arbeta fram en strategi för hur bemanningen ska hanteras, utan att vara beroende av bemanningsföretag.

- *Planeringsverktyget TES avvecklas inom hemvården. Istället utvecklas nya former av tidsplanering tillsammans med verksamheterna*
- *En ny chefsstruktur för hemvården arbetas fram tillsammans med fackförbunden, med målet att varje chef ska ha färre underställda än idag.*
- *En strategi arbetas fram för att hantera bemanningen av äldreomsorgen utan behov av bemanningsföretag*

Äldreomsorg på äldres språk

Örebro har många äldre invånare med andra språk än svenska som modersmål, som är teckenspråkiga eller som invandrat till Sverige. För många äldre blir modersmålet allt viktigare för att kunna kommunicera med sin omgivning, för att känna sig trygga och för att få den omsorg de har rätt till. Därför behövs också personal i kommunens äldreomsorg med olika typer av språkkompetens för att vi ska kunna ge bästa möjliga service, men också för att de äldre alltid ska ha någon att prata med.

- *Utveckla kartläggning och matchning av språkkompetens hos personal med kommunens äldre i behov av stöd.*

Äldreomsorg på de äldres villkor

Vänsterpartiet vill ha verklig valfrihet för alla som har behov av omsorg. De ska få välja om de vill ta ett extra långt bad, ta en promenad, eller bara sitta och prata. Därför vill vi att alla örebroare som har rätt till äldreomsorg ska ha rätt till 8 timmar i månaden avgiftsfritt då de själva får välja vad de vill ha hjälp med. Satsningen möjliggörs genom vår satsning på fler fasta heltidstjänster i omsorgen.

- *Ge äldre med äldreomsorg rätt till åtta timmars avgiftsfri egentid i månaden.*

Rättvis tillgång på näringsrik mat

Näringsrik, god och aptitlig mat är ofta avgörande för att kunna ha en god hälsa och ett aktivt liv. Det visar sig att äldre ibland får i sig för lite och för näringsfattig mat. Med en växande del fattigpensionärer riskerar det här problemet att förvärras. När kommunen chockhöjde priset på matlådor var det en grupp av de allra fattigaste pensionärerna som drabbades hårt. Vi motsatte oss den höjningen och budgeterar för att kompensera denna grupp, för att garantera en god hälsa oavsett plånbok.

- *Sänk priset på de äldres matlådor*

Höjd kompetens om äldres hälsa och livssituation

Kunskapen om äldres sjukdomar kan vara till stor hjälp för det förebyggande arbetet i den kommunala äldreomsorgen. Som ett stöd till det arbetet behöver kontaktytorna mellan regionens sjukvård och kommunens äldreomsorg öka. Kunskaper inom geriatrik och gerontologi behövs inom hela äldreomsorgen och bör erbjudas som kompetensutveckling för ett antal undersköterskor i kommunen i samarbete med Örebro universitet.

- *Kompetensutbilda personal inom geriatrik och gerontologi och förbättra samverkan mellan regionen, kommunen och Örebro universitet.*

Trygg nattbemanning

När sparkrav dyker upp inom äldreomsorgen är det personalen som blir färre. Det gör att det inte alltid finns tillräckligt med personal för att tillgodose tillräcklig tillsyn under hela dygnet. En trygg äldreomsorg kräver att det alltid finns personal som har tid för de äldres behov och det innebär också en förstärkt bemanning nattetid.

- *Förstärk nattbemanningen i äldreomsorgen.*

Förbättra förskolan

Antalet barn i Örebro ökar och det är positivt. Det innebär att vi måste bygga ut med många nya förskoleavdelningar. Samtidigt som vi måste ordna många nya platser får vi inte glömma att jobba för mindre barngrupper i förskolan. Mindre grupper krävs för att bedriva en utvecklande pedagogisk verksamhet enligt läroplanen, för att öka tryggheten hos barnen men också för att vi ska kunna behålla och rekrytera pedagoger.

Vi vill också säkerställa att alla som behöver barnomsorg ska erbjudas det, oavsett vilka tider på dygnet som behovet uppstår. Detta måste kommunen kunna erbjuda med kort varsel.

Att ha ett språk att kommunicera med är livsviktigt. Barns språkutveckling börjar långt innan de börjar läsa och skriva, därför är just språkutveckling en av de viktigaste sakerna som förskolan ska jobba med. Där spelar den flerspråkiga personalen en viktig roll som vi ska ta tillvara.

På Örebros förskolor ser vi en ojämlikhet när det gäller personalgruppernas utformning. Vissa förskolor har en hög andel förskollärare medan andra har en större andel barnskötare. Vi vill göra en särskild satsning inom personalområdet för förskolan. Det handlar om att säkerställa förskollärartäthet på förskolorna för att göra utbildningen mer jämlik.

- *Jobba för mindre barngrupper och färre barn per vuxen i förskolegruppen.*
- *Arbeta aktivt med kompetensförsörjning för att kunna hålla nere antalet barn per pedagog.*
- *Inför system för att fördela förskollärarna mer jämnt över kommunens förskolor.*

Jämlik möjlighet till måluppfyllelse i skolan

Alla barn och unga ska ha lika möjligheter att utvecklas i skolan och i samhället. Det är nödvändigt för ett samhälle på lika villkor, fritt från klyftor och orättvisor. Skolan ska vara helt avgiftsfri och plånboken ska inte styra möjligheten för barnen att få läxhjälp eller delta i skolans aktiviteter.

Örebro kommun har beslutat att satsa för att öka elevernas måluppfyllelse vilket är riktigt. Projektet heter Topp 25 2025 och har som mål att vara 25:e bäst i en ranking år 2025. Det målet är inte relevant, däremot har vi ställt oss bakom målet om att öka elevernas kunskaper och måluppfyllelse. Satsningarna bör baseras på forskning men ha ett tydligt elevfokus. Det behöver inte alltid vara åtgärder i klassrummet som ökar elevers kunskaper utan kan lika gärna handla om sociala insatser i hemmet, om ökat trygghetsarbete eller kreativa aktiviteter som bidrar till barns och unga utveckling positivt. För flerspråkiga barn är undervisningen i modersmål och rätten till studiehandledning viktigt då det bidrar positivt till kunskapsutvecklingen. Modersmålsundervisningen måste organiseras så att eleverna med lätthet kan delta.

Vi vill säkerställa att de nyanlända får en bra start i Sverige genom olika åtgärder. Det kan till exempelvis handla om att ge mer resurser och kompetens till elevhälsan och till klassrummet. Det är också viktigt att det finns studiehandledare och modersmåls lärare som kan stötta eleverna extra.

Hemläxor gör skolan ojämlik. Den som har någon där hemma som har tid och möjlighet att hjälpa till med läxan får ett försprång mot den som inte har den hjälpen. Därför vill vi i Vänsterpartiet säkerställa att hemläxor inte ges slentrianmässigt utan undviks såvida eleven inte kan klara av uppgiften utan stöd. Studiestöd ska erbjudas i skolan på schemalagd tid.

- *Se till att alla elever har rätt till studiehjälp på schemalagd skoltid av utbildade lärare.*
- *Förstärk skolans verksamhet riktad mot nyanlända barn.*
- *Satsa på modersmålsundervisningen och säkerställ att elever får förutsättningar för att delta.*

Bredare kompetens – fler vuxna i skolan

Vi ser att det finns stora behov av att möta barn med särskilda behov på rätt sätt. Därför vill vi säkerställa att behoven tillgodoses och att vi har all specialkompetens som behövs i skolan. Det kan förutom fortbildning av befintliga lärare handla om att det ska finnas elevassistenter, speciallärare och specialpedagoger att tillgå när behovet finns och goda samarbeten med skolpsykologer, kuratorer och skolsköterskor som tillsammans eller var för sig kan säkerställa att barnet klarar av sina skolår efter egen förmåga.

Utöver detta är det viktigt med fler vuxna med olika uppgifter närvarande både i klassrummet och på rasten som stöd både i lärande-situationer och i sociala kontakter mellan elever.

I dag utgör en del av både förskollärares och grundskollärares vardag av uppgifter av mer administrativ än pedagogisk karaktär. Det är viktigt att vi

jobbar med att minska dessa uppgifter och att de tas över av andra yrkesgrupper på bästa sätt.

- *Säkerställ att alla barn får rätt hjälp utifrån sina egna förutsättningar. Fler vuxna i skolan – och rätt kompetens för stöd åt eleven.*
- *Minska de administrativa uppgifterna för förskole- och grundskolelärare.*

Anställ teckenspråkig kompetens

Handlingsplanen för Europas teckenspråkshuvudstad har reviderats under 2017. Det är en viktig plan i ett framtidsytande arbete med frågor rörande teckenspråk och den procentuellt stora befolkningen teckenspråkiga Örebroare. Örebro som Europas teckenspråkshuvudstad bör nu kunna visa att det går att anställa döva personer i kommunens verksamheter. I dag formuleras många platsannonser på ett sätt som gör att döva inte ens kan söka. Samtidigt finns det verksamheter där deras språkliga och kulturella kompetens kan tas tillvara.

- *Anställ teckenspråkiga och döva personer i kommunen.*

2 ■ Ett Örebro för alla – inte bara för några få

Vi vill minska klyftorna i Örebro. Mellan fattiga och rika, mellan kvinnor och män, mellan människor i olika bostadsområden. När Örebro blir mer jämlikt blir människorna mer delaktiga i samhället och tryggheten ökar.

Att minska klyftorna i samhället och att fördela resurser efter behov är grundläggande för att utjämna skillnaderna i barns uppväxtvillkor. På det sättet ger vi barnen en ljusare framtid som de själva kan vara med och påverka och vi minskar risken för kriminalitet och våld.

Vårt mål är att öka kontaktytor, integration och jämställdhet. Det ska kännas tryggt i Örebro för alla, oavsett könstillhörighet, sexuell läggning, ålder, funktionsvariation, etnicitet eller religiös övertygelse. Vi satsar på kompetensutveckling om jämställdhet och HBTQ hos personalen i förskolor och skolor och på höjda anslag till Centrum mot våld i nära relation och till tjejjouren.

Vårt mål är arbete åt alla. Arbete är grunden för personlig frihet, delaktighet i samhällslivet och självständighet. För den som av något skäl behöver samhällets stöd ska fokus ligga på att få stöd ut i arbete, inte att jagas för kontroller.

Örebro ska vara en kommun som utvecklas. Jämställdhets- och barnperspektivet måste finnas med i stadsplaneringen och genom planering och byggnation kan vi också bygga bort segregation och klyftor. Vi vill att Örebro ska ha alla slags boendeformer blandade i våra områden, även på landsbygden, men hyresrätterna behöver bli fler, framförallt billiga hyresrätter. Det behövs hyresbostäder även i kommunens ytterområden, men det förutsätter att mer än bostäder erbjuds. Det borde ligga i kommunens intresse att ha en attraktiv landsbygd.

Vårt samhälle ska vara tillgängligt för alla oavsett funktionshinder och de offentliga toaletterna centralt behöver vara avgiftsfria. Färdtjänsten ska inte kosta mer än att ta den ordinarie kollektivtrafiken.

Politiska mål

- Höj lönen för de lägst avlönade yrkesgrupperna.
- All personal i förskola, skola och på fritidshemmen ska utbildas i normkritik, genus och jämställdhet.
- HBTQ-certifiera fler förskolor och skolor.
- Se till att ansvariga grundskolelärare för sex- och samlevnadsundervisning får fortbildning i frågor rörande samtycke, jämställdhet och ungdomars nätvanor.
- Säkerställ att skolan har ett väl utvecklat samarbete med socialtjänsten för att hantera frågor kring hedersrelaterat våld och förtryck.
- Se till att fritidsgårdarna har aktiviteter som lockar fler tjejer.
- Inför ett strategiskt arbete mot rasism i kommunens verksamheter.
- Åtgärder för att Centrum mot våld i nära relation (CMV) ska gå att nå dygnet runt.
- Bygg fler studentbostäder och billiga klimatvänliga hyresrätter.
- Slå vakt om hyresrätten och motverka utförsäljningar inom Öbo.
- Sänk priset för den som vill åka färdtjänst till nivå med vanlig kollektivtrafik.
- Motverka hemlöshet genom uppsökande socialt arbete.
- Inför avgiftsfria resor med kollektivtrafik i för personer över 70 år.
- 3-timmarsbiljett ska gälla även med Örebros landsbygdstrafik.
- Fortsatt satsning på sommaraktiviteter för seniorer och personer med funktionsvariation. Se till att även anhörigvårdare omfattas av kollovistelsen.
- Utveckla avhopparverksamheten för unga i kriminella kretsar.
- Den som söker försörjningsstöd ska få råd och stöd och komma vidare i arbete eller studier.
- Utred formerna för en ny flexibel boendeform

Fler bostäder, jobb och bättre bostadsområden

Bostadsbristen har stora konsekvenser både i samhället och för den enskilde. Arbetssökande kan inte flytta dit jobben finns, ungdomar kan inte flytta hemifrån och börja ett eget liv, landets tillväxt och nya svenskers möjlighet till integration hämmas och kvinnor som behöver flytta från en våldsam relation blir kvar.

Under 2017 såldes 300 av Örebrobostäders studentlägenheter. En utförsäljning av detta slag riskerar att leda till omvandlingar till bostadsrätter eller andra användningsområden än studentbostäder. Om vi inte kan garantera studentlägenheter blir det också svårt att locka studenter och i förlängningen utbildad kompetens till vår kommun. Vänsterpartiet kommer inte gå med någon försäljning av vare sig ordinarie bostäder eller studentlägenheter.

Vi jobbar också för att våra bostadsområden ska bli mer blandade. Ett blandat bostadsbestånd minskar klyftor och segregation mellan människor och ger vinster på olika nivåer. Nybyggnationer ska göras i första hand i redan utbyggda områden och prioriteras i anslutning till befintlig infrastruktur och kollektivtrafik för att nå så många miljöfördelar som möjligt och för att underlätta för folk att göra klimatsmarta val, som att till exempel undvika dagliga bilresor.

I Örebro byggs det mycket bostäder men nybyggda lägenheter har sällan hyror som passar alla grupper. Kommunen bör ta ett större ansvar i markanvisningen för att det som byggs inte får för höga hyror. Ett arbete med detta är påbörjat och vi ser gärna en utvidgning av detta grepp. Vid nybyggnationen ska det byggas energisnålt och behovet av anpassade lägenheter för funktionsnedsatta ska alltid tas i beaktande.

Trots att vi vill att det byggs många bostäder för att motverka bostadsbristen är det viktigt att vi behåller grönytor, parker och natur att vistas i.

Att ett kommunägt bolag har ett visst avkastningskrav är naturligt, men utöver det ska ingen extra vinst tas ut ur allmännyttan. Vänsterpartiets hållning är att hyresgäster i Öbo:s bostadsbestånd inte ska betala för kommunens satsningar med sin hyra.

- *Bygg fler studentbostäder och billiga klimatvänliga hyresrätter.*
- *Slå vakt om hyresrätten och motverka utförsäljningar inom Öbo.*

Ny flexibel boendeform

Flera grupper i samhället har svårt att hitta boende. Både studenter och nya svenskar har svårt att komma in på bostadsmarknaden. Örebro kommun har också en stor grupp kvinnor och män som är yngre än 65 år med hemvårdsinsatser med stora omsorgsbehov i nivå med de som bor på ett vård- och omsorgsboende. För dem känns inte vanligt vård- och omsorgsboende som attraktiv boendelösning. Vi vill därför att kommunen ska testa en ny form av flexibla boenden, som kan skifta form efter hur behovet ser ut i kommunen från

de här olika grupperna. Vi tror att blandningen av olika grupper kan ge sociala och integrerande synergieffekter.

- *Utred formerna för en ny flexibel boendeform*

Etablering och integration i hela Örebro

Satsningar för fler och billigare bostäder i blandade områden, likvärdig skola, utökad välfärd, sociala insatser, fler jobb, arbetet mot barnfattigdom osv är allt åtgärder som syftar till att det ska finnas plats och möjligheter för alla i Örebro.

Etableringen av de nya invånare som kommit hit från andra länder är viktig och där spelar välfärden stor roll inte minst SFI, vuxenutbildning, familjecentraler samt förskola och skola. Att det finns bostäder som personer med låga inkomster har råd med, där nyanlända räknas in, är viktigt för en trygg och bra etablering i samhället. I dag hänvisas de som inte har råd med hög hyra till samma områden vilket segregerar Örebro på ett negativt sätt. De som kommer nya behöver få känna sig involverade, viktiga och bli en del av Örebro.

Språkundervisning bör erbjudas från dag ett och där gör civila samhället och studieförbunden redan i dag ett bra jobb som behöver stöttning. För den som är föräldraledig med ett litet barn behöver språkträningen ändå börja och då kan den med fördel bedrivas i samarbete med familjecentralen där barnens behov samtidigt kan tillgodoses. I dag ser vi att det ofta är utlandsfödda kvinnor som varit hemma med barn som har svårast att ta sig ut på arbetsmarknaden.

Integration för oss handlar om att vi alla ska mötas och ansvaret ligger lika mycket hos de nya örebroarna som hos dem som bott här länge. Vi och alla våra likheter och olikheter behöver mötas i skolan, på arbetsplatsen och hemma i området där vi bor.

Det är också viktigt att vi tar hänsyn till de nyanlända barnens sämre förutsättningar i skolarbetet och kompenserar med resurser i skolan. Barn som genomgått trauman måste få stöd att bearbeta. Modersmålsundervisningen är viktig.

- *Arbeta för en snabb etablering, med satsning för billigare bostäder i olika områden, tidigare språkundervisning för vuxna och stöd för nyanlända barn.*

Rättvisare resor med färdtjänsten

Färdtjänst är dyrare än kollektivtrafik i dag. Det vill Vänsterpartiet göra något åt, som ett led i arbetet med att skapa ett jämlikt Örebro.

Att kunna ta sig dit man behöver är avgörande för att kunna ta del av det som samhället erbjuder eller att utföra sina ärenden. De som har rätt till färdtjänst måste också ha råd med det, därför menar vi att priset för färdtjänstresor ska vara samma som i kollektivtrafiken.

Dessutom bör det införas en resegaranti som i övrig kollektivtrafik som garanti för att kunna lita på att skjutsen kommer i tid.

- *Sänk priset för den som vill åka färdtjänst till samma nivå som vanlig kollektivtrafik.*
- *Inför resegaranti för resor med färdtjänsten.*

Bostad, stöd och uppsökande verksamhet mot hemlöshet

Det finns flera grupper i Örebro som permanent eller tillfälligt saknar bostad. Det kan handla om personer som bott här länge och om sådana som nyligen kommit hit.

Bostadsbristen i Örebro gör det allt svårare att hjälpa hemlösa tillbaka till ett värdigt liv. Därför behövs ett förebyggande arbete mot hemlöshet, även riktad till vuxna (barnfamiljer får ofta stöd i dag). Vänsterpartiet vill ge socialtjänsten resurser till att samverka med hyresvärdar och sjukvård för att kunna söka upp människor som inte klarar av att hantera sin vardagsekonomi på egen hand. Detta skulle ge möjlighet att utreda vilken hjälp som behövs i ett tidigt skede och människor i utsatta situationer skulle kunna få kontakt med psykiatri eller missbruksvård innan problemen blir så allvarliga att de leder till hemlöshet.

Under senare år har antalet utsatta EU-medborgare som sökt sig till Sverige och Örebro ökat. Vi ser också en annan utsatt grupp, de som kommit hit som ensamkommande ungdomar, som av olika skäl förlorar sin bostad i Örebro när de fyllt 18 år eller skrivits upp i ålder. Civilsamhällets hjälporganisationer, stiftelser och andra har tagit ansvar för att försöka ge tak över huvudet över olika av dessa hemlösa grupper.

Vi vill säkerställa att kommunen möjliggör satsningar som bryter hemlösheten på lång sikt men också tillgodoser akuta behov av boendeplatser, exempelvis för de ungdomar som nu får stanna enligt gymnasielagen och vill studera klart sina utbildningar.

- *Motverka hemlöshet genom uppsökande socialt arbete.*
- *Säkerställ att utsatta medborgare, t ex EU-medborgare och ensamkommande unga får bostad, stöd och mänskliga rättigheter tillgodosedda.*

Möjlighet att resa i Örebro

Vi vill värna om miljön och minska klyftorna genom att förändra människors resvanor. Vi vill fördubbla resandet med kollektivtrafiken på bilismens bekostnad genom att utveckla kollektivtrafiken med olika lösningar som underlättar och snabbar på resandet, exempelvis påstigning genom flera dörrar och särskilda bussfiler. Det ska också vara lättare för funktionsnedsatta och rullstolsburna att åka buss. Vänsterpartiet vill låta kvinnor och män över 70 år resa kollektivt utan avgift. Vi vill också göra det mer lönsamt för dem som bor utanför stadskärnan att åka buss och se till att det går att åka tre timmar på samma biljett även för dem som reser utanför stadstrafiken.

Det ska vara lätt för alla att resa med stadsbussen. Det ska finnas mer utrymme för barnvagnar, rullstolar och rollatorer i bussen. För personer med barn i barnvagn och för personer som använder rullstol eller rollator ska resandet vara avgiftsfritt. Det minskar även tiden vid varje hållplats för busschaufförer.

I dag är det dyrare att resa med färdtjänst än med kollektivtrafiken, även korta sträckor och det vill vi förändra. Dessutom vill vi öka punktligheten så att det är lättare att lita på att färdtjänsten kommer i tid. På detta sätt hoppas vi minska

isoleringen för personer som behöver åka färdtjänst och öka delaktigheten i samhället.

- *Ge kollektivtrafikmyndigheten i uppgift att införa samma grundpris för resor med färdtjänst som med kollektivtrafiken.*
- *Ge kollektivtrafikmyndigheten i uppgift att införa en resegaranti för resor med färdtjänsten.*
- *Ge kollektivtrafikmyndigheten i uppgift att införa avgiftsfria resor med kollektivtrafik i kommunen för personer över 70 år.*
- *Ge kollektivtrafikmyndigheten i uppgift att införa 3-timmarsbiljett även inom Örebros landsbygdstrafik.*
- *Ge kollektivtrafikmyndigheten i uppgift att införa avgiftsfria resor med kollektivtrafiken för alla vuxna med barn i barnvagn.*
- *Ge kollektivtrafikmyndigheten i uppgift att införa avgiftsfria resor i kollektivtrafiken för personer som behöver rörelsehjälpmedel. .*

Gör hela Örebro tillgängligt för alla

Det är viktigt att Örebro är tillgängligt för alla. Tillgängligheten måste garanteras för att alla ska kunna delta och nyttja sina demokratiska rättigheter och för att alla ska ha möjlighet att arbeta i Örebro kommun.

Vi vill också att förutom den tillgänglighetskartläggning som ska göras inom kort att Örebro kommun ska ta fram en policy som anger att kommunala bokningar av lokaler för möten, konferenser och internat ska vara fullt tillgängliga.

När staden växer i den omfattning som Örebro gör just nu finns det risk att tillgänglighetsfrågan hamnar i skymundan. För att få en långsiktig planering av tillgänglighetsarbetet anser vi att det behövs ett helhetstänk och ser gärna att Örebro kommun antar en plan för tillgänglighet.

Vi har tidigare arbetat för att offentliga toaletter centralt ska vara avgiftsfria och inte som innan bara för den som kan stå upp och kissa på en urionar. Nu vill vi att de avgiftsfria toaletterna blir fler i kommunen.

- *Ta fram en tillgänglighetsplan och säkerställ att kommunens alla lokaler är tillgängliga.*
- *Utöka antalet avgiftsfria toaletter centralt, exempelvis på stadsbiblioteket.*

Ökad jämställdhet

För Vänsterpartiet är jämställdhet inte förhandlingsbart och ska inte kunna vägas mot andra politiska mål eller väljas bort med hänvisning till exempelvis bristande resurser. Vänsterpartiet har förslag för ökad jämställdhet inom samtliga politikområden.

Kommunen ska alltid vara vägledande i jämställdhetsarbetet. Det gäller både i fördelning av resurser och utformning av kommunens verksamheter och service. Strategin för ett jämställt Örebro 2016-2025 ska vara styrande för Örebro kommuns jämställdhetsarbete och Jämställdhetsdelegationen ska ha rollen som en stark pådrivande kraft. Jämställdhetsperspektivet ska vara integrerat i all budgetprocess och den kompetenshöjning som krävs för att genomföra detta ska erbjudas. All individbaserad statistik ska vara könsuppdelad och alla beslut som tas i kommunen ska föregås av en könskonsekvensanalys, så är det inte i dag trots att beslut är taget. För att säkerställa att vi agerar jämställt på alla plan ska regelbundna jämställdhetsrevisioner genomföras.

Vi vill också se ett utökat jämställdhetsarbete i förskolor, skolor och på fritidsgårdar.

Hederskulturer riskerar att begränsa framförallt flickor och unga hbtq-personers liv och framtidsval. Det är viktigt att förskolor, skolor och socialtjänst tillsammans med civilsamhället på olika sätt både kort- och långsiktigt jobbar för att bryta sådana kulturer. Dessutom med att stötta och skydda offren som befinner sig mitt i det.

Lönen som medel för jämlikhet och jämställdhet

Det är viktigt att det fortlöpande görs lönekartläggningar och att dessa ständigt följs upp för att se att inga oskäliga löneskillnader finns mellan mäns och kvinnors löner.

Otrygga arbetsvillkor, bristande arbetsmiljö och lågt löneläge finns oftast i kvinnodominerade yrkesgrupper. I listan över yrkeskategorier med lägst löner kommer en mansdominerad grupp först på plats 13

I Örebro kommun vill vi ha ett mål om att ingen ska kunna tjäna mer än tre gånger mer än den med lägst lön för att både höja de lägsta lönerna och minska klyftorna i samhället.

- *Gör regelbundna uppföljningar av lönekartläggningen.*
- *Höj lönen för de lägst avlönade yrkesgrupperna (10 mnkr avsätts 2019)*
- *Målet är att ingen tjänsteperson, chef eller konsult i Örebro kommun eller dess bolag ska kunna tjäna mer än vad kommunstyrelsens ordförande får i månadsarvode.*

En medveten förskola och skola

Barn och unga ska få utvecklas utifrån sin person, inte sitt kön. Med medveten och utbildad personal i förskola, skola och på fritidshem stimuleras barnens upptäckarglädje och lust att lära. En kontinuerlig fortbildning av personalen är viktiga redskap i arbetet för att alla, flickor som pojkar, ska nå kunskaps- och värdegrundsmålen.

Örebro kommun har äntligen inlett ett arbete kring genusmedvetet förhållningssätt som Vänsterpartiet efterlyst länge, men än så länge bara på några utvalda förskolor. Genusmedvetenheten och kunskaper om de mekanismer som ligger bakom hur ojämställdhet skapas måste finnas överallt, hos all personal. Dessutom behövs ett sammanhållet ansvar.

Vi vill att all personal i förskola, skola och fritidshem ska ta del av en normkritisk/normkreativ utbildning. Vissa förskolor har börjat HBTQ-certifieras. Detta arbete bör fortsätta för att öka kunskaperna och förbättra bemötandet. Vi vill utöka detta arbete och skynda på fortbildningen i förskolor, skolor och fritidshem från förskola ända upp i gymnasiet.

I både skola och förskola möter barn litteratur och läromedel. Det är viktigt att det i dessa finns exempel som alla barn kan känna igen sig i och som är verklighetsförankrade i att vi lever i ett heterogent samhälle. För att underlätta personalens arbete med detta i förskolan föreslår vi att en boklåda tas fram centralt i kommunen för alla förskolor att ta del av med detta syfte.

För att kunna ge de ungdomar som idag växer upp i ett allt mer sexualiserat samhälle jämställda värderingar, en stark självkänsla och en trygg könsidentitet måste vi följa med i det flöde som i synnerhet ungdomar utsätts för. Vuxna som arbetar med ungdomar måste vara medvetna om hur det samhälle unga växer upp i ser ut, hur sexualiseringen av samhället påverkar ungdomar och deras liv. Det är tyvärr heller inget nytt problem att flickor och tjejer sextrakasseras av jämnåriga eller äldre killar och män utan är en del av det ojämställda sexualiserade samhället. Skolan spelar här en oerhört viktig roll för att motverka nya sådana handlingar. Sex- och samlevnadsundervisningen bör utvecklas och se till att unga får lära sig om sex och relationer i skolan och inte av porr. Undervisningen ska ha ett genusperspektiv och aktivt bemöta de ojämställda normer och inspel som ungdomar får från andra håll. Undervisningen bör även ifrågasätta heteronormativiteten i samhället, innehålla HBTQ-perspektiv och handla om respekt för andra människor och om självkänsla. Självklart ska samtycke vara en del av undervisningen.

- *All personal i förskola, skola och på fritidshemmen ska utbildas i normkritik, genus och jämställdhet.*
- *För att säkerställa att ett normkritiskt arbete genomsyrar förskolornas verksamhet ska en kommungemensam pedagog med specialkompetens på området anställas.*
- *En normkritisk boklåda ska nå ut till alla barn på våra förskolor.*
- *Se till att ansvariga grundskolelärare för sex- och samlevnadsundervisning får fortbildning i frågor rörande jämställdhet, samtycke, heteronormativitet och ungdomars nätvanor.*
- *Säkerställ att skolan har ett väl utvecklat samarbete med socialtjänsten för att hantera frågor kring hedersrelaterat våld och förtryck.*

Ifrågasätt normer för friare framtid

Skillnader i betyg och den psykiska hälsan ser olika ut beroende på kön. Att motverka sådana orättvisor är viktigt. Ofta är dock pedagogers genuskompetens varierande och många känner att de saknar verktygen och kunskapen för att bedriva ett sådant arbete. Det finns också många tvingande normer och faktorer utanför skolan som påverkar unga människor. ”Machofabriken” är ett utbildningsmaterial som är framtaget av Sveriges Kvinno- och Tjejjourers Riksförbund (SKR), Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige (Roks) tillsammans med Män (för Jämställdhet). Vissa skolor i Örebro

har redan börjat prova Machofabriken. Vi vill att ett normkritiskt arbete bör finnas på alla 7-9-skolor.

De val unga gör i form av studier och yrkesliv styrs i hög grad av faktorer som kön och klassbakgrund. Här måste skolan bli bättre på att erbjuda vidgade vyer för barn och unga angående deras framtida yrkesliv. Ett viktigt led i detta arbete är en aktiv studie- och yrkesvägledning i hela grundskolan och en studievägledarkår med goda kunskaper i genusfrågor framförallt på 7-9-skolor.

- *Jobba med utbildningsmaterialet "Machofabriken" eller motsvarande på alla Örebros högstadieskolor.*
- *Fortbilda alla studie- och yrkesvägledare om hur ungas studie- och yrkesval påverkas av genus och klasstillhörighet.*

Jämställda fritidsgårdar

En meningsfull fritid, med goda relationer till både vuxna och jämnåriga, är den bästa investeringen som vi kan göra i våra ungdomar. Fritidsgårdar har stor betydelse, och ger en möjlighet att utveckla kontakter med andra barn, ungdomar och vuxna förebilder. Alla ungdomar i Örebro måste erbjudas samma möjligheter att delta i fritidsgårdarnas aktiviteter och vi måste bli bättre på att säkerställa att verksamheten ger tjejer och killar samma möjligheter.

Arbetet med jämställdhet har kommit igång bra på flera av våra fritidsgårdar, men tyvärr inte på alla. Dessutom är det här vi behöver jobba extra hårt för att komma åt tvingande normer och ojämnt fördelade resurser. Jämställdhetsarbetet ska vara ständigt närvarande i verksamheten.

- *Fortsätt att förstärka jämställdhetsarbetet och personalens normkritiska kompetens på fritidsgårdarna.*
- *Se till att fritidsgårdarna har aktiviteter som lockar killar såväl som tjejer.*

Minskad barnfattigdom

Det är så många barn i Örebro som lever i barnfattigdom att det motsvarar 200 skolklasser. Vänsterpartiet samverkade under 2012-2013 med flera andra partier i kommunen med att ta fram en plan för att halvera barnfattigdomen. Planen innehåller bland annat olika satsningar för att få ut människor i arbete, men också åtgärder som att se till att det inte förekommer några avgifter över huvud taget för barnen i våra skolor, något som nu följts av principbeslut i både förskolenämnd och grundskolenämnd. Denna fråga bevakar vi noga.

Att minska barnfattigdomen i vår kommun är en högt prioriterad fråga.

- *Infria samtliga löften i Handlingsplanen för barn i ekonomiskt utsatta hushåll.*

Trygghet i stadsmiljö och parker

Många människor, främst kvinnor och HBTQ-personer, upplever vissa miljöer i Örebro som otrygga. Genom ett insamlingsarbete av information om upplevt otrygga platser i kommunen kan vi granska den fysiska miljön, exempelvis

gångstråk och parker, gemensamt. Vi vill gärna tro att vi kan föreställa oss hur andra människor uppfattar verkligheten, men om alla örebroare får möjlighet att identifiera otrygga platser via kommunens hemsida blir också Örebro tryggare för alla. Vi vill också avsätta investeringsmedel för att snabbt åtgärda de brister som framkommer, exempelvis röjning av buskage och bättre belysning.

I vissa lekparkar och pulkabackar kan barn inte leka under vinterhalvåret på grund av att det är för mörkt. Vi vill se till att parker, lekparkar och pulkabackar har belysning som möjliggör att barn och vuxna kan röra sig på dessa platser även vintertid.

- *Skapa ett tryggare Örebro genom kartläggning av otrygga miljöer och snabba åtgärder.*
- *Satsa på bättre belysning i parker, lekparkar och pulkabackar.*

Antirasistisk strategi

Vänsterpartiet efterlyser en strategi för hur kommunen tänker följa upp det antirasistiska arbetet i bemötandet av medborgarna. Örebro kommun behöver en antidiskrimineringsstrategi som säkerställer att alla medborgare behandlas likvärdigt i alla kontakter med kommunen. Dessutom krävs det att alla verksamheter får utbildning och verktyg för att bedriva ett aktivt arbete mot rasism. Det bör genomföras en enkät som samtliga kommunala verksamheter ska använda sig av för att kartlägga den upplevda diskrimineringen i kommunen med målet att denna ska minska årligen.

- *Inför ett strategiskt arbete mot rasism i kommunens verksamheter.*

Örebro ska vara en HBTQ-vänlig kommun

I en tid då HBTQ-personers rättigheter hotas runt om i världen är det viktigt att vi står upp för allas lika värde. Det kan handla om att i stadsmiljön visa regnbågen som symbol för detta eller att namnge nya gator eller parker efter personer som varit viktiga i kampen för HBTQ-personers rättigheter.

Men viktigast av allt är att alla personer, oavsett sexuell läggning, könsuttryck eller könsidentitet, ska känna sig väl bemötta inom kommunala verksamheter. I Örebro har ett arbete i rätt riktning inletts, genom att kommunen antagit en HBTQ-plan. Vi vill att Örebro kommun säkerställer att all stödjande personal exempel inom sociala området och inom förskolan och skolan har kompetens för ett korrekt bemötande av HBTQ-personer, att undervisningen inom sex- och samlevnad kan inkludera all sexuell läggning och att kommunen ska säkerställa att inga barn eller vuxna ska kränkas eller bemötas av tvingande normer kring kön, könsuttryck eller sexualitet.

Det är också viktigt att Centrum mot våld i nära relation ger våldsutsatta kvinnor och män i samkönade relationer rätt till skydd och hjälp.

- *Lyft in kampen för HBTQ-personers rättigheter i stadsplaneringen.*
- *HBTQ-planen och dess utbildningar ska följas och förverkligas. Fler behöver utbildning kring HBTQ.*

- *Förskolor, grundskolor och gymnasieskolor ska HBTQ-certifieras.*
- *HBTQ-personer som utsatts för våld i nära relation måste också ha någonstans att söka sig.*

Utbilda om våld i nära relationer

Våld i nära relationer drabbar utsatta barn, vuxna och närstående på olika sätt. Anställda i vår gemensamma välfärd möter människor i alla skeden i livet och har därmed unika möjligheter för att förebygga, upptäcka och finnas till som ett första stöd för personer som har drabbats av fysiskt eller psykiskt våld – direkt eller indirekt. Genom att lära sig identifiera signaler, få kännedom om stödfunktioner och bygga upp samtalsverktyg kan våld förebyggas och stoppas tidigare.

Vänsterpartiet har ställt sig bakom den handlingsplan som reviderats under 2017 om våld i nära relation. Mäns våld mot kvinnor är ett allvarligt samhällsproblem som kräver både kunskap och åtgärder för att bryta.

- *Följ handlingsplanen mot våld i nära relation för att verksamheter som förskolor, skolor mfl ska ha metoder för att agera emot våld i nära relation.*

Stöd till tjejer, kvinnor och barn

Mäns våld mot kvinnor och barns utsatthet är ett samhällsansvar. Kommunen måste därför i större utsträckning än hittills ta ett ansvar för de våldsutsatta kvinnorna och deras barn och för de män som brukar våld. Ett extra stort ansvar krävs till stöd för funktionsnedsatta som ofta blir dubbelt utsatta vid våld i nära relationer. Våld kan vara av både psykisk och fysisk karaktär.

Avgörande för de utsatta är att det finns en tydlig ingång till det stöd som kommunen erbjuder och att det är lätt att ta kontakt. Centrum mot våld i nära relation bör vara nåbart under dygnets alla timmar.

Vi vill utveckla Centrum mot våld i nära relation så att det innefattar ett skyddat boende i kommunal regi, som komplement till Kvinnohusets verksamhet, dit även våldsutsatta män kan få boende. Vi vill också säkerställa att det finns ett kriscentrum för män där förebyggande arbete också kan bedrivas. Där kan män också exempelvis få hjälp att komma ur ett våldsbeteende, men det kan också handla om stöd vid t.ex. skilsmässor och vårdnadstvister. Det är också viktigt att barnens behov tillgodoses genom rätt insatser.

Örebro kvinnohus är en förening som gör ett väldigt viktigt arbete både när det gäller huset som en skyddad plats för många kvinnor och när det gäller föreningens telefonjour. Dessutom finns det inom kvinnohuset barnpedagoger som kan möta de barn som själva utsatts för eller bevittnat våld. Det är viktigt att kommunen fortsätter att stödja denna verksamhet.

För unga kvinnor och flickor finns Örebro tjejjour som har telefon-, chatt- och mejljour att vända sig till. Även denna viktiga ventil är beroende av kommunens årligen återkommande bidrag.

- *Fortsatt stöd för föreningen Kvinnohuset och kvinnojouren.*

- *Fortsatt och höjt stöd för Tjejjouren i Örebro och dess verksamhet.*
- *Åtgärder för att Centrum mot våld i nära relation (CMV) ska gå att nå dygnet runt.*
- *CMV ska utvecklas med större möjlighet till skyddat boende.*
- *Det ska också finnas ett kriscentrum för män.*

Förändra kommunens försörjningsstöd

Det krävs ett perspektivskifte inom kommunens försörjningsstöd. Idag läggs ett alltför stort fokus på hanteringen av ersättningen, istället för att ge klienterna rätt stöd för att komma tillbaka till arbete eller andra insatser. Både individerna i systemet och handläggarna tvingas lägga mycket onödig tid på pappersarbete och ansökningar varje månad, tid som kunde ha lagts på att komma närmre arbetsmarknad, utbildningar och viktiga nätverk för lyckas med sin etablering. Vi ser stora möjligheter med att effektivisera och digitalisera ansökningsförfarandet, så att socionomerna kan frigöra tid till etableringsinsatser för sina klienter.

- *Den som söker försörjningsstöd ska få råd och stöd och komma vidare i arbete eller studier, inte fastna i ifrågasättanden eller misstro.*

Sommarkollo mot social isolering

Det finns flera exempel i forskningen som visar att äldre mår sämre av ensamhet. I Örebro finns många äldre som är ensamboende eller som vårdar sina anhöriga och som upplever social isolering. Det är därför viktigt att vidta åtgärder för äldres folkhälsa och livskvalitet. Vänsterpartiet initierade med denna bakgrund 2017 ett projekt för olika typer av sommaraktiviteter för seniorer och som vi nu ser en fortsättning av. Vi vill dock lyfta upp en grupp som ännu inte fått delta, och det är anhängvårdare som skulle kunna få delta utan den de vårdar för att komma bort och få ett par dagars rekreation och vila. Vi vill också se till att personer med funktionsvariation och stöd enligt LSS kan få åka på ett liknande sommarkollo för miljöombyte och social stimulans så som genomfördes under sommaren 2018.

- *Fortsatt satsning på sommaraktiviteter för seniorer, anhängvårdare och personer med funktionsvariation.*

Motverka kriminalitet – stöd för unga avhoppare

De senaste åren har flera unga liv släcks i konflikter mellan olika kriminella gäng i Örebro. Det är en stor förlust för samhället, inte bara att förlora en ung medborgare, utan även att ha denna typ av kriminell aktivitet. Mer jämlika samhällen är tryggare samhällen där kriminaliteten sjunker. Därför genomsyras vår politik av tanken om att minska klyftorna. Men vi ser också hur lätt det är för ungdomar att hamna i dessa kriminella kretsar och att vi måste ge dem möjlighet att aldrig hamna där och om de ändå gör det – möjlighet att hoppa av i tid. Vi vill att det ska finnas en uppsökande social verksamhet som i samverkan med skola och civila samhället ska kunna jobba förebyggande med positiva förebilder riktat mot barn och ungdomar i riskzonen redan i grundskolan. Utöver detta vill vi att avhopparverksamheten utvecklas så att de som redan hamnat i kriminella kretsar kan få stöd att hoppa av. Det finns både ett inarbetat arbetssätt och kunskap i Örebro genom något kallat Sociala insatsgruppen. Men det görs för lite och mer resurser krävs. Under förutsättning att den nya myndigheten Delmos delar ut de medel som Örebro kommun sökt vill vi därför att den sociala insatsgruppen utökas. Det kan också handla om annat uppsökande arbete.

- *Jobba med positiva förebilder och uppsökande verksamhet mot grund- och gymnasieskolelever för att motverka att individer hamnar i kriminalitet.*
- *Utveckla avhopparverksamheten för unga i kriminella kretsar.*

3 ■ Ett levande Örebro

Örebro ska ha ett levande kultur- och fritidsliv där alla oavsett könstillhörighet eller ålder känner sig inkluderade. I Vänsterpartiets Örebro minskar vi klimatpåverkan och skapar en grönare kommun.

Örebro växer och fler invånare ska ta plats i våra gemensamma offentliga rum. Kommunen har högt uppsatta klimatmål som kräver en ekologisk omställning. Vänsterpartiet vill gå ännu längre. Vi vill ha en högre grad av självförsörjning av livsmedel, minskad köttkonsumtion och klimatbelastning av mat. Vi vill också agera påtryckande i det arbete som pågår med utbyggnad av sol- och vindkraft för att kommunen och dess bolag ska vara självförsörjda på fossilfri energi. Kommunens stadsplanering och bolagens verksamheter bör ta sikte på en generellt mer hållbar stad och det behövs tydliga mål och strategier för ekologisk mångfald och ekosystemtjänster. I stadsmiljön behöver kommunen etablera fler gröna korridorer för pollinerande insekter och införa fler ätbara inslag i parker, lekplatser och på skolgårdar. Vi ser också hur gröna tak och mindre hårdgjorda ytor kan bidra till renare luft och göra staden och tätorterna mindre sårbara för skyfall. Vi vill också investera i förbättringar för kollektivtrafikanter, cyklister och fotgängare.

Kommunen måste tydliggöra sitt ansvar för bevarandet av odlingsbara marker och nya bostadsområden bör inte planeras där det bedrivs jordbruk. Vi ska stötta och främja närodling av ett varierat utbud av livsmedel.

Alla har rätt till en god folkhälsa och en rolig aktiv fritid, så det är viktigt att alla barn och unga känner sig välkomna i förenings- kultur- och idrottsrörelsen.

Vänsterpartiet vill satsa på de boende på landsbygden men också på naturturismen. Det är en besöksnäring som skapar många jobb. Den besöksnäring som kan leda till utvecklingen av den lokala miljön och skapar långsiktiga arbetstillfällen behöver få sina intressen bättre beaktade vid planering av markanvändning, skogsbruk, infrastruktur och kollektivtrafik. Det är därför också viktigt att kommunen alltid jobbar för att ingen inskränkning av allemansrätten och strandskyddet sker. Vi vill jobba för ett samhälle där vi tillsammans kan ha inflytande över naturen och där inte privata bolag får ta över mer och mer av vårt offentliga rum eller av naturen.

Vi vill att barnens utemiljö på förskolor och skolor ska vara kreativt stimulerande, grön, ätbar och ge barn en naturlig känsla för miljö och hållbarhet. Detta är viktigt eftersom skol- och förskolegårdar för en del barn är det enda stället där de är utomhus under vardagarna.

Kulturen måste vara en obunden kraft i samhället och är en avgörande del av demokratin. Det ska finnas ett rikt kulturliv som riktar sig till såväl vuxna som barn och till människor med olika språk. Vi vill också satsa på folkbildningen som en utvecklande kraft för människor i Örebro.

Politiska mål

- Vi vill skapa ett aktivitets- eller fritidscenter i Vivalla och ett i Brickebacken där unga från 16 år tillsammans med kommun och civilsamhälle kan skapa en positiv mötesplats.
- Verka för sammanhängande gröna korridorer i centrala Örebro.
- Bevara och säkerställ tillgången på odlingsbar mark.
- Verka för att Örebro kommun blir självförsörjande på klimatsmart energi.
- Tänk in gröna tak och solpaneler på kommunala tak och minimera hårdgjorda ytor vid stadsplaneringen.
- Utred hur man kan skapa bilfria stråk i centrala Örebro
- Utred förutsättningarna att inrätta ett Kvinnohistoriskt museum.
- Säkerställ att Brickebacken har ett badhus i området.
- Bevara och utveckla området Holmen som en stadsdel för det fria kulturlivet.
- Undersök möjligheterna att bygga ett nytt badhus i de nordvästra stadsdelarna.
- Ge skolköken i uppdrag att arbeta med vegetarisk kost som grund för att halvera köttkonsumtionen.
- Satsa på ett miljöjobbcentrum i Kvinnersta i samarbete med näringsliv, universitetet, föreningsliv och gymnasieskola.
- Stötta näringslivet att satsa inom klimat och miljö.
- Verka för blandade boendeformer på landsbygden.
- Planera för en stärka besöksnäringar på landsbygden.
- Höj kommunens anslag till folkbildning.
- Satsa på säkra cykelvägar mellan och till kommunens olika orter.
- Förändra elitidrottsstödet och utveckla Örebros idrottsliv enligt idrottspolitiska programmet.

Den ätbara gröna staden och hållbara kommunen

Vänsterpartiet har varit med och drivit frågan om en ätbar park i Örebro och en sådan finns nu i Karlaparken. Nu tänker vi större och vill göra Örebro till en ännu hållbarare och grönare stad. Örebro växer och fler invånare ska ta plats i våra gemensamma offentliga rum. Kommunen har högt uppsatta klimatmål som kräver en ekologisk omställning. Vi bör sträva efter en högre grad av självförsörjning av livsmedel och kommunens stadsplanering bör ta sikte på en generellt mer ekologiskt hållbar kommun där vi inte tar odlingsbar mark i anspråk för annat.

För att nå en högre grad av självförsörjning behövs tydliga mål och strategier för ekologisk mångfald och ekosystemtjänster. I stadsmiljön behöver kommunen etablera gröna korridorer för pollinerande insekter och införa fler ätbara inslag i parker, lekplatser och på skolgårdar. För oss är det också viktigt att de gröna korridorerna fungerar både som rekreation för Örebroarna och som fungerande ekosystemtjänster. Därför är det viktigt att man i de gröna stråken fokuserar på framförallt inhemska växter och blommor. I anslutning bör vi också uppföra kommunala insektshotell för att hjälpa pollinere på traven. Det behövs tydliga strategier för att motverka monokulturer och ekologisk enfald. Istället bör kommunen på olika sätt stötta och främja närodling av ett varierat utbud av livsmedel.

- *Verka för sammanhängande gröna korridorer i centrala Örebro, främja inhemska arter och inrätta kommunala insektshotell.*
- *Bevara och säkerställ tillgången på odlingsbar mark inom kommunen*
- *Verka för att Örebro kommun blir självförsörjande på klimatsmart energi.*
- *Tänk in gröna tak och solpaneler på kommunala tak och minimera hårdgjorda ytor vid stadsplaneringen.*
- *Verka för att privatisera Örebro flygplats.*

Barns utemiljö ska vara stimulerande, grön och ätbar

För många barn finns inte tid eller möjlighet till annan utevistelse än den som sker i förskola, fritids eller skola och därför är denna miljö extra viktig.

I Örebro kommun har nu ett arbete påbörjats för att skapa gröna skolgårdar med huvudfokus på förskolorna vilket vi varmt välkomnar. Vi vill fortsätta det arbetet och se till att även utemiljön på vissa skolor blir bättre.

Odlingslotter ska vara lika naturligt på förskole- och skolområdet som möjligheter till fysiska aktiviteter så att barn får växa på flera sätt.

- *Satsa på barns utemiljö på äldre förskolor och skolor. Det ätbara och gröna inslaget ska genomsyra alla satsningar.*
- *Säkerställ att ytan på utemiljön motsvarar minst Boverkets rekommendationer vid nybyggnation eller utbyggnad av förskolor och skolor.*

Den attraktiva staden

En attraktiv stad är en stad som skapar förutsättningar för människor att mötas. Vi ser hellre att man lämnar plats för människor av kött och blod än för bilar. Vi i Vänsterpartiet ser gärna att vissa gator och torg i centrala Örebro blir bilfria. Bilar och parkeringsplatser skapar en hård atmosfär, istället för att bjuda in till aktiviteter, handel och upplevelser.

- *Utred hur man kan skapa bilfria stråk i centrala Örebro*

Mer Örebro i Örebro läns museum

I en kommun som håller samman är det viktigt att alla känner igen sig i kulturen och det är viktigt att berättelsen om vår historia, liksom vår nutid, inkluderar både kvinnor och män, nya och gamla svenskar. För oss i Vänsterpartiet har vårt länsmuseum en central plats och vi vill att verksamheten ska kunna utvecklas och växa, istället för att finnas i den anonyma tillvaron de nu lever i. Örebro länsmuseum är en resurs för örebroarna och vi ser gärna att Örebro Kommun tar ett mycket större ansvar för verksamheten än idag. Ett utvecklat länsmuseum har större möjligheter att erbjuda högkvalitativa utställningar och initiera specifika insatser som exempelvis ett kvinnohistoriskt museum, beläget i Örebro.

- *Verka för att Örebro kommun ska vara delaktig i att göra Örebro läns museum till ett attraktivt kulturinslag och besöksmål i kommunen.*
- *Utred förutsättningarna att inrätta ett Kvinnohistoriskt museum som del av Örebro Läns museums verksamhet*

Utveckla Brickebackens centrum

Vi vill vara en del av de diskussioner som förs i Brickebacken om områdets utveckling, om hur centrum ska utvecklas och hur området blir tryggare och mer attraktivt. I detta finns också diskussionen om badet som behöver renoveras eller byggas om och vi har tagit ställningstagandet att badet måste finnas kvar i Brickebacken oavsett vilket som sker.

- *Säkerställ att Brickebacken har ett badhus i området.*

Gör om området Holmen till en stadsdel för det fria kulturlivet

Området Holmen i Örebro är ett av de centrala industriområden som förväntas utvecklas framöver och där fler ska få möjlighet att bo och leva. Vi i Vänsterpartiet vill att området utvecklas till en mer levande stadsmiljö och att man i planeringen behåller flera av de viktiga kulturinslag det har idag. Holmen inrymmer idag många av studieförbundens replokaler och har därför stor betydelse för Örebro som musikstad. Det finns också ateljéer och andra viktiga lokaler för stadens kulturliv. I dagens stadsplanering händer det ofta att hänsyn endast tas till kommersiella intressen och att ideella inslag och kulturell verksamhet glöms bort, så kallad gentrifiering. Örebro behöver ett centralt område, där alternativa kulturuttryck och civilsamhället får ta en större plats.

I den badhusutredning som kommunen gjort, framkommer att det saknas en badanläggning i de norra delarna av staden. Vi tror att Holmen skulle vara en bra plats för en sådan anläggning, framförallt om området utvecklas enligt vår vision, som en mötesplats som kan attrahera besökare från flera stora bostadsområden som angränsar dit.

- *Bevara och utveckla området Holmen som en stadsdel för det fria kulturlivet.*
- *Undersök möjligheterna att bygga ett nytt badhus i de nordvästra stadsdelarna.*

Klimatvänligare kost i skolmatsalen

Vegetarisk mat är både bra för hälsan och för klimatet. Örebro kommun har högt satta klimatmål och jobbar bland annat med att minska matsvinnet i kommunen. En allt större andel av kosten som serveras är ekologisk men nu vill vi ta steget längre och minska köttkonsumtionen ytterligare i skolmatsalarna. Vänsterpartiet ser att en vegetarisk grund minskar behovet av olika typer av specialkost och att det också ger en direkt minskad klimatpåverkan när kommunen köper in mindre kött. Genom att lära barn och unga att välja vegetariska alternativ får det också en positiv inverkan på framtida klimatutsläpp. Tullängsgymnasiets restaurangkök kan vara en förebild för fler skolor. Vi ser också att de närodlade råvarorna bör öka.

- *Ge skolköken i uppdrag att arbeta med vegetarisk kost som grund för att halvera köttkonsumtionen.*

Utveckling, forskning och arbeten inom miljösektorn

Örebro kommun måste arbeta för ökad kunskap i miljöfrågor och med att förändra attityder. Det finns också mycket att vinna på att integrera olika människor på landsbygden och ta hjälp av deras erfarenheter i till exempel jordbruk och gröna näringar. Vi ser hur Kvinnerstaområdet skulle kunna bli ett nav för en framtida arbetsmarknad där det gröna och miljön står i centrum. Det kan handla om gymnasieutbildningar och vuxenutbildningar med inriktningar på ekologiska livsmedel, miljöteknik med mera men också på andra

utvecklingsprojekt där näringslivet är inblandat. Vi ser ett framtida samarbete mellan näringslivet, regionen, universitetet, arbetsförmedlingen och civila samhället för fler gröna jobb och minskad arbetslöshet. Satsningen kan också handla om att ta tillvara på kompetens från andra länder.

- *Satsa på ett miljöjobbcentrum i Kvinnersta i samarbete med näringsliv, universitetet, föreningsliv och gymnasieskola.*

Småföretagare, kvinnors företagande och generationsväxling

De små företagen är viktiga för Sveriges ekonomi och för sysselsättningen. Många småföretagare har startat sina rörelser för att de har spetskompetens inom sitt område, men många har också startat sitt företag för att de diskrimineras på arbetsmarknaden och inte blir anställda. De startar sina egna företag för att kunna försörja sig.

Småföretagen är också en viktig del i att hålla landsbygden och de små bostadsorterna utanför staden levande.

Oavsett anledningen till att en småföretagare startar sin egen rörelse behövs stöttning. Kommunen kan ställa upp med en service för småföretagare gällande reglementen, formalia och skattelagstiftning.

Under de närmaste åren kommer en stor andel av svenska företagare att pensioneras. Det är viktigt att satsa på unga och utrikesfödda som vill bli egenföretagare och det finns många positiva effekter med att ta över ett redan befintligt företag. Det kan ske genom ett projekt som sammanför blivande företagare med företagare som söker efterträdare för att gynna generationsväxling.

Vi vet att kvinnor generellt har det tuffare att ta sig ut i näringslivet som företagare. Det kan yttra sig på många olika sätt, därför måste vi stötta och uppmuntra kvinnligt företagande. Det kan handla om nätverk för kvinnor, men också om rådgivning och stöd.

- *Uppmuntra kvinnligt företagande med nätverkande och stöd.*
- *Ge stöd och råd om lagstiftning mm till småföretagare.*
- *Gynna generationsväxling och sammanför blivande företagare med företagare som behöver efterträdare.*
- *Stötta näringslivet att satsa inom klimat och miljö för lokala och nya företag.*

Landsbygd med utveckling, mångfald och delaktighet

Vänsterpartiets nationella landsbygdspolitik kräver samordnade insatser på både nationell och regional nivå, men det är också viktigt att kommunen tar sitt ansvar för landsbygden.

Det kan till exempel handla om att skapa varierade boendeformer, så att exempelvis pensionärer kan flytta från sin villa till en bekvämare lägenhet, men fortfarande kunna bo kvar på orten. Blandade boendeformer är också viktigt för att locka nya grupper att bosätta sig utanför staden och för ett större underlag för kollektivtrafik. Mångfald ska uppmuntras men det krävs åtgärder med

exempelvis kollektivtrafik för att personer utan bil och körkort ska kunna bo på landet.

Kommunen ska ta vara på det engagemang och den kreativitet som finns hos människor och exempelvis arbeta tillsammans med företag och lokalt föreningsliv för att stimulera lokal bygdeutveckling.

För landsbygdens överlevnad och utveckling är goda kommunikationer viktigt. Vi satsar på kollektivtrafik men det är också viktigt att inte slå undan fötterna för dem som inte kan ersätta bilen med miljövänliga transportsätt. För att boende på landsbygden ska ha samma möjligheter att välja bussen för sina ärenden i staden, vill vi att 3-timmarsbiljetter ska gälla på alla bussar inom kommunens gränser. Kommunen ska också verka för en fortsatt utbyggnad av bredbands- och fibernät.

Utveckling av de gröna näringarna förbättrar oddsen för landsbygden. Det handlar inte bara om jord- eller skogsbruk utan också om besöksnäringen. Det ska tas i beaktan i alla kommunala markärenden. Avsteg från allemansrätten och strandskyddet är inte acceptabla. I Vänsterpartiets förslag om en plan för att öka sysselsättningen inom besöksnäringarna bör stort fokus läggas på naturturism på landsbygden.

Små och medelstora företag är viktiga för att bibehålla samhällsservice och ett aktivt näringsliv i hela kommunen. Vänsterpartiet vill förbättra möjligheterna för små företag på landsbygden att leva och växa.

I Örebro kommun ska klyftorna mellan dem som bor i stan och dem som bor i landsbygd minska.

- *Verka för blandade boendeformer på landsbygden.*
- *Förstärk möjligheterna till företagande och mångfald på landsbygden.*
- *Utred hur 3-timmarsbiljett kan införas på alla länsbussar inom Örebro kommuns gränser.*
- *Planera för en stärka besöksnäringar på landsbygden.*

Bygglek för fysisk kreativitet

Bygglek var en på 70-talet inte helt ovanlig aktivitet för barn och familjer att besöka. Bygglekarna försvann men har på senare år återuppstått i Stockholm, Göteborg och Malmö. Nu är det dags att ta fram kreativiteten igen och erbjuda bygglek i Örebro för barn och ungdomar. Tanken är en plats för att prova på att bygga, hamra, såga och skapa. Inom både kulturskola och komtek finns möjlighet för barn och ungdomar att vara kreativa på olika sätt och nu vill vi utveckla skapandet i en fysisk form på detta sätt. Det kan arrangeras på en permanent plats eller som en ”pop-up”-lek under sommaren. Det kan finnas pedagoger på plats eller ha en friare form. Det finns gott om kompetens i kommunen som kan samarbeta för bästa organisation, till exempel fritidspedagoger, slöjdlärare, Komtek, naturskolan, kulturskolan med flera.

- *Initiera bygglek för människor i alla åldrar.*

Dubblera stödet till folkbildningen

Folkbildningen spelar en viktig roll för demokratin och integrationen i vårt samhälle. Inte minst under de senaste åren har vi sett hur studieförbunden växlat upp sin verksamhet för att göra folkbildningsinsatser alla nyanlända som kommit till vårt län och i vår kommun. Studieförbunden har gjort ett viktigt och nödvändigt arbete i flyktingmottagandet men signalerna från dem är att de skulle kunna och vill göra mer. I en progressiv kommun kan folkbildningen få spela en större roll än den gör i dag. Den ger möjligheter för alla, även de som inte har någon högre utbildning, att vidareutbilda sig och bredda sin kompetens. Tack vare folkbildningen får både unga och äldre, nya och ”gamla” svenskar möjligheten att testa sina idéer, mötas och utveckla sig. Genom folkbildning utvecklas språk, kultur och entreprenörskap men det knyts också viktiga kontakter mellan Örebroare. Vi vill ge studieförbunden utökad möjlighet till folkbildning genom att höja stödet till folkbildningen. På sikt vill vi se en dubblering av stödet för folkbildningen, från dagens nivåer.

- *Höj kommunens anslag till folkbildning*

Center i Vivalla och Brickebacken för en positiv fritid och framtid

Vivalla är ett av Örebros största bostadsområden, med över sju tusen invånare och cirka 1200 ungdomar mellan 16-24 år. I området är många trångbodda och det är svårt att hitta ställen att vara eller umgås på för unga tjejer och killar, när bostaden är liten och många ska få plats. Områdets stora unga befolkning har en enorm potential och utgör en stor kreativ kraft i Örebro. Alla dessa medborgare kommer framöver bli en viktig del av vårt gemensamma samhälle, vårt näringsliv och vår kreativa sektor. Detta ska tas tillvara.

Vi har lyssnat på invånare i området och föreslår att kommunen ska etablera ett nytt kreativt fritidscenter i Vivalla, för att fånga upp och motivera områdets alla unga vuxna. Det handlar alltså inte om en traditionell fritidsgård, utan syftet ska vara att skapa ett nav i Vivalla där äldre ungdomar kan möta kommunen och det civila samhället. Centret kan drivas av kommunen tillsammans med andra intressenter i området.

I kontakt med föreningslivet, folkbildningen och idrottsrörelsen kan ungdomar inspireras och utveckla sina fritidsintressen. På centret kan det också finnas vägar att förmedla information om olika livsval, yrkesutbildningar eller akademiska studier och utgöra en lugn miljö för den som behöver komma undan för att studera. Men det ska framförallt vara en enkel väg till olika former av stöd och kommunal service som man kan tänkas behöva för att kunna ta viktiga kliv in i vuxenvärlden för både unga tjejer och killar. Fritidscentret bör ligga i Boglundsängen eller Vivalla.

Vi ser liknande behov i Brickebacken som rent geografiskt upplevs ligga långt från andra mötesplatser för unga. Det finns också efterfrågan i området för en positiv mötesplats för unga vuxna i Brickebacken.

- *Öppna upp ett kreativt fritidscenter i Vivalla riktat till unga vuxna.*
- *Öppna upp ett kreativt fritidscenter i Brickebacken med liknande syfte riktat till unga vuxna.*

Breddidrott viktigare än marknadsföring av Örebro

I Örebro har nyligen antagits ett idrottspolitiskt program som vi ställer oss helhjärtat bakom. Nu är det viktigt att förvaltningen kan jobba vidare för att låta dess andemening nå ut i föreningsliv och dess idrottsutövare.

Nyligen övertog Örebrokompaniet ansvar och medel att fördela till elitklubbar i kommunen. Detta har visat sig, som vi befarade, att fördelningen av kommunala medel till elitidrott saknas jämställdhetsperspektiv. När medel fördelas tas hänsyn till vilken idrott som kan marknadsföra Örebro vilket vi tycker är helt irrelevant. Det elitklubbarna ska ha som uppdrag är att inspirera unga och gamla idrottsutövare att börja, fortsätta och utvecklas inom den specifika idrotten men också att skapa liv, rörelse och underhållning vid exempelvis hemmamatcher och turneringar i Örebro. Idrottslivet ska få medel för att kunna bidra med folkhälsa, underhållning och sociala möten i första hand, inte för att de bidrar med reklamtid i tv. Vi vill lägga tillbaka ansvaret för fördelningen av elitidrottsstödet i fritidsnämnden som ska ha ett tydligt jämställdhetsperspektiv i sin fördelningsmodell.

- *Förändra elitidrottsstödet och utveckla Örebros idrottsliv enligt idrottspolitiska programmet.*

Cykelkommunen Örebro

För oss är det självklart att cykeln ska ha en central plats i en modern växande stad som Örebro. Örebro har fantastiska förutsättningar för att bli en av Sveriges bästa cykelstäder. Stadskärnan är tät och många av Örebros invånare bor på cykelavstånd från stadens centrum. Det satsas en del på cykelbanor redan men vi vill prioritera om ytterligare, från satsningar på bilism till satsningar på cykel. Att kunna ta sig fram med cykel knyter ihop staden och dess invånare och skapar också en känsla av frihet som annars förknippas med bilåkande. Ett tilltagande cyklande ställer också högre krav på infrastrukturen och trafiksäkerheten för cykling. Bra förutsättningar för att kunna pumpa sin cykel och parkera centralt och vid viktiga knypunkter är ofta avgörande för att fler ska välja cykeln.

Cykeln är ett miljövänligt transportsätt för korta och medellånga pendlingsresor och det är dessutom bra för folkhälsan om fler går över till att cykla istället för att åka bil. Allt fler väljer också elcykel vilket möjliggör längre pendlingsavstånd. För att främja det bör Örebro kommun utreda hur behovet av laddstationer för elcykel ser ut.

- *Fler prioriterade cykelstråk mellan Örebros ytterområden och till centrum.*
- *Satsa på säkra cykelvägar mellan och till kommunens olika orter.*
- *Se över befintliga cykelbanor och bygg om osäkra eller otrygga korsningar.*
- *Bygg ut nätet med cykelpumpar längs med viktiga cykelstråk och i de större bostadsområdena.*
- *Utred behovet av laddstationer för elcykel.*

4 ■ Möjlighet att jobb – tid att leva

Vårt mål är att de som kan arbeta ska arbeta. I dag har vi grupper som har svårt att komma in på arbetsmarknaden samtidigt som vi har yrken där vi har svårt att hitta kompetens och där behovet kommer att vara ännu större i framtiden. För Vänsterpartiet är arbetsmiljön och kompetensförsörjningen oerhört viktig. Örebro kommun behöver bli en mer attraktiv arbetsgivare för att behålla och rekrytera personal och bli kvitt beroendet av bemanningsföretag i vissa yrken.

Vi vill också vända siffrorna som visar att utlandsfödda - framförallt kvinnor - har svårt att komma in på arbetsmarknaden. Detta kan vi göra genom att erbjuda svenskundervisning på familjecentralerna för dem som är hemma med små barn så att steget vidare till studier när barnet nått förskoleålder inte blir så långt. Vi vill satsa på yrkesutbildningar som ska kunna bryta den könssegregerade arbetsmarknaden och locka fler män in i omsorgsyren och förskola.

Vi vill att det ska vara lättare för döva att söka och få ett jobb i Örebro kommun liksom för personer med olika funktionsvariationer. När det gäller feriejobb ska ungdomar med funktionsvariationer prioriteras varje år.

Att sänka normalarbetstiden är ett långsiktigt mål för vårt parti. I Örebro kommun vill vi börja med fyra enheter under denna mandatperiod som skulle gynnas på olika sätt av att göra sex timmar om dagen som norm. Vi vill också att kommunen tittar mer på andra typer av arbetstidsmodeller och innovationer.

Politiska mål

- Arbetsmiljön ska prioriteras för att behålla och rekrytera kvinnor och män som vill jobba i kommunen.
- Minska andelen timvikariat genom att höja grundbemanningen i äldreomsorgen och förskolan.
- Alla som anställs ska ha rätt till heltid och möjlighet till deltidsjobb.
- De delade turerna ska avvecklas.
- Inför sex timmars arbetsdag på fyra enheter inom Örebro kommun
- Arbeta med andra former av arbetstidsinnovationer och arbetstidsmodeller i olika förvaltningar.
- Låt personal och äldre/funktionsnedsatta i omsorgen tillsammans arbeta fram ett nytt system för hur mycket omsorgstid som behövs.
- Hitta långsiktiga sätt att göra Örebro kommun till en attraktiv och mer demokratisk arbetsgivare. Ett av målen är att inte vara beroende av bemanningsföretag.
- Skapa ett upplägg för att underlätta handledarskap och mentorskap för nyanställda och praktikanter
- Jobba aktivt med yrkesutbildningar inom förskola och omsorgen med målet att också nå fler män.
- Minska arbetslösheten främst bland personer med utländska bakgrund, samt satsa på attraktiva yrkesutbildningar i kommunala bristyrken.
- Utveckla svensk-undervisningen på en eller flera familjecentraler
- Upprätta en plan för ökad sysselsättning inom besöksnäringen.
- Inför akademisk specialisttjänstgöring (AST) inom äldreomsorgen.
- Inför en garanti på feriejobb för ungdomar med olika funktionsvariationer.

6 timmars arbetsdag

Vänsterpartister har drivit igenom försök med sex timmars arbetsdag runt om i Sverige under flera år. Där det införts har det gjorts som ett sätt att förbättra arbetsmiljö och hälsa inom kvinnodominerade välfärdsyrken. Exempelvis har det införts i äldreomsorgen där det visat bra resultat både med ökat välmående för personal och de äldre på boendet och det har bedrivits i socialtjänsten där arbetsmiljön blivit bättre och det blivit lättare att rekrytera och behålla socialsekreterare. Det finns också privata företag som haft arbetstidsförkortning under flera decennier. Resultaten är väldigt positiva och även om det innebär en kostnad så överstiger vinsterna kostnaderna med råge. Nu är det dags att påbörja omställningen i Örebro.

Med förkortad arbetstid:

Ökar den upplevda hälsan.

höjs kvalitén i verksamheten när personalen mår bättre på jobbet,

sjunker sjukskrivningstalen och färre vikarier behövs,

är det lättare att rekrytera och behålla kompetent personal,

är det lättare att planera bort till exempel delade turer,

får personalen mer tid för fritid, egen fortbildning och mer tid med familj eller vänner.

Det är hundra år sedan åtta timmars arbetsdag började införas, nu är det dags att vi tar framtiden till Örebro. Det är en jämställdhetsreform att sänka arbetstiden. Därför vill vi införa sex timmars arbetsdag genom fyra olika satsningar: – inom äldreomsorgen, socialtjänsten, förskolan och hemsjukvården. Vi ser att en sänkning av normalarbetstiden inom dessa yrken skulle sänka stress och förbättra arbetsmiljön generellt men också ge specifika fördelar på olika sätt i respektive enhet.

- *Inför sex timmars arbetsdag på fyra enheter inom Örebro kommun*
- *Arbeta med andra former av arbetstidsinnovationer och arbetstidsmodeller i olika förvaltningar.*

Tryggare jobb, säkrare bemanning

För att ge en god omsorg för våra barn och äldre krävs det fler händer, fötter och hjärtan i verksamheterna. Bemanningen behöver också öka för att vi ska klara morgondagens utmaningar. Det höjer kvalitén inom äldreomsorgen och förskolan och ger den bästa arbetsmiljön för medarbetarna. Det blir också lättare för kommunen att rekrytera personal när behovet ökar om arbetsmiljön och arbetsvillkoren är goda. Utgångspunkten är att vår personal inom omsorgen ska vara anställd på heltid med goda arbetsvillkor. Vi säger nej till dyra bemanningsföretag och satsar i stället på att ha nöjd personal anställd av kommunen.

Vi strävar efter en trygg situation för våra barn, för de äldre och för personalen, vilket innebär att det bör vara samma personal som återkommer. Därför vill vi öka bemanningen i verksamheten och minska andelen timvikarier.

Om fler får trygga anställningsvillkor med rätt till full sysselsättning skapas en tryggare omsorg och bättre arbetsmiljö. Vi satsar också 10 miljoner kronor att använda för att minska de delade turerna i schemalaggningsen. I Örebro kommun ska alla anställda ha rätt till heltidsjobb, utan scheman med delade turer.

I dag använder kommunen cirka 212 miljoner kronor på ett år i kostnader för timvikarier. Vi vill halvera timanställningarna och i stället erbjuda personalen trygga heltidsanställningar. Vi omvandlar hälften av nuvarande medel för timanställningar i barn- och äldreomsorgens verksamheter till en permanent höjning av bemanningen.

- *Öka bemanningen – halvera timanställningarna.*
- *Inför heltid som rättighet – deltid som valmöjlighet för anställda i kommunen.*
- *Minska de delade turerna.*
- *Alla nya tjänster som utlyses i kommunen ska vara heltidstjänster.*

Kompetensförsörjning och en bättre arbetsgivare

Vänsterpartiet vill avskaffa New Public Management-styrningen som i dag finns bland annat inom omsorgen. Det är ett system som kommer från tillverkningsindustrin och bygger på kontroll. Vi vill ge personalen inom välfärden mer makt över sin arbetstid och arbetsmiljö. Det kan också innebära att vi utarbetar olika typer av arbetstidsinnovationer. Inom vård och omsorg vill vi ta bort de detaljerade minutschemana och istället bygga upp ett nytt system där personal i samverkan med äldre eller funktionsnedsatta avgör hur mycket tid som behövs för varje moment. Detta har i andra kommuner visat sig inte bara ge en ökad nöjdhet bland de äldre utan också sparat pengar och ökat trivseln för de anställda. Anställda i Örebro kommun ska kunna vara stolta över sin arbetsplats och känna att de kan vara med och påverka sitt arbete och sin arbetssituation. Som kommun behöver vi ligga steget före för att inte tappa kompetens eller få personalbrist. Vi ska inte behöva bli beroende av dyra osäkra bemanningstjänster.

Kompetensbristen är ett nationellt problem som vi redan märker av i Örebro kommun. Det är därför extra viktigt att kommunen har ett helhetsgrepp om hur vi blir en bättre arbetsgivare och samtidigt stöttar människor att utbilda sig inom våra bristyrken i välfärden.

- *Låt personal och äldre/funktionsnedsatta i omsorgen tillsammans arbeta fram ett nytt system för hur mycket omsorgstid som behövs.*
- *Hitta långsiktiga sätt att göra Örebro kommun till en attraktiv och mer demokratisk arbetsgivare. Ett av målen är att inte vara beroende av bemanningsföretag.*

Minska arbetslösheten

Alla människor som kan jobba ska ha rätt till ett arbete. En trygg inkomst ger människor större frihet. Örebro kommun behöver jobba ännu mer aktivt för att bryta beroendet av försörjningsstöd hos de grupper som fastnat där. Det krävs satsningar för att stötta individer ut ur arbetslöshet och där ser förutsättningarna olika ut. Den grupp som har svårast att få jobb är personer med utländsk

bakgrund och skälen till detta är flera. Kommunen behöver jobba emot fördomar och rasism som gör det svårt för denna grupp att få jobb men också med att möjliggöra inträdet på arbetsmarknaden, bland annat med utbildning, praktikplats mm.

I kommunen finns flera yrken där bristen på arbetskraft och kompetens växer sig större och där behöver vi jobba aktivt för att matcha med yrkesutbildningar osv.

- *Minska arbetslösheten främst bland personer med utländska bakgrund, samt satsa på attraktiva yrkesutbildningar i kommunala bristyrken. .*

Läs svenska på familjecentralen

För den som har små barn och är föräldraledig är det svårt att delta i SFI eller annan utbildning. Kommer det flera barn tätt innebär det att introduktionen i språket och samhället kan bli uppskjuten flera år. Oftast är det kvinnorna som blir hemma med barnen och vars svenskkunskaper liksom utbildning och arbete blir lidande. För att korta sträckan och stötta föräldrarna att lära sig språket bör kommunen söka upp föräldrar genom familjecentralerna och erbjuda dem svensk-undervisning där de kan ha med sig sina spädbarn.

- *Utveckla svensk-undervisningen på en eller flera familjecentraler*

Plan för ökad sysselsättning inom besöksnäringen

Genom tätare samverkan mellan kommunens bolag, näringslivet och kommunala verksamheter vill vi öka antalet arbetstillfällen kopplade till besöksnäring och turism i Örebro. För att skapa fler sådana arbetstillfällen och praktiktillfällen för personer som behöver en väg in på arbetsmarknaden behövs en plan för hur ett utökat samarbete kan utvecklas.

- *Upprätta en plan för ökad sysselsättning inom besöksnäringen.*

Förbättra introduktionen för ny personal

Vi vill också förbättra och snabba på introduktionen för nya anställda genom att underlätta för handledare och erfarna mentorer. Genom att kunna avsätta tid och kraft som inte påverkar det vanliga arbetet tror vi att handledarna kan göra ett bättre jobb och att arbetsmiljön blir bättre för både befintlig och ny personal.

- *Skapa ett upplägg för att underlätta handledarskap och mentorskap för nyanställda och praktikanter*

Arbetsmiljö inom äldreomsorg

Välfärden i Sverige, liksom Örebro, står inför stora utmaningar där den största är bristen på kompetent och erfaren personal inom flera olika yrken. För att nå en äldreomsorg med god kvalitet krävs trygg och välmående personal. För det krävs att Örebro kommun ses som en attraktiv arbetsgivare och det gör man inte just nu. Tvärtom är kritiken mot arbetsmiljön inom äldreomsorgen mycket skarp där personal slutar och sjukskrivningstalen är höga. Örebro kommun måste

därför arbeta aktivt för att locka erfaren och kompetent personal till sig, framförallt inom omsorgsyirken. Det är också viktigt att ungdomar ser att arbete inom välfärdssektorn och Örebro kommun är en intressant framtid. För att lyckas med det krävs en progressiv personalpolitik och vi ser stora behov av omdaningar av arbetsmiljön inom äldreomsorgen, och presenterar ett paket med lösningar.

Vi vill se höjda löner för kommunens lägst avlönade yrkesgrupper. De allra flesta lågavlönade i kommunen är kvinnor som arbetar inom äldreomsorgen. Det är också yrkesgrupper tyngda av många delade turer. Delade turer är mycket negativt för personalens välmående och försvårar för deras återhämtning och planering av livspusslet.

Det är viktigt att all personal inom äldreomsorgen arbetar med det de utbildats till och inte fastnar i administrativa uppgifter eller ges arbetsuppgifter som någon annan borde genomföra. Tekniska hjälpmedel och nya uppfinningar kan också ses som komplement och stöd till personalen, men ska aldrig ersätta händer, fötter och hjärtan i äldreomsorgen.

- *Höj de lägsta lönerna inom äldreomsorgen*
- *Ta bort schemaläggning med delade turer.*
- *Verka för nyskapande metoder och arbetstidsmodeller för att förbättra arbetsmiljön inom äldreomsorgen.*

Kompetensförsörjning och jämnare könsfördelning

Behovet av personal i omsorgsyirken och förskolan kommer i framtiden att vara stort. Kommunen behöver därför jobba aktivt med kompetensförsörjning och göra det redan nu, ibland tillsammans med andra aktörer. Vi behöver nå både ungdomar och äldre personer, exempelvis nyanlända och ge dem rätt förutsättningar för ett yrkesliv och uppmuntra till arbete inom välfärden där personalbristen snart finns. Vi vet att män i dag är kraftigt underrepresenterade inom omsorgen och inom förskolan och nu när vi kan rekrytera behöver vi jobba med att utjämna denna obalans. Det gynnar både jämställdheten i samhället genom en normförändring men också till exempel löneläge och arbetsvillkor att yrken har en jämnare könsfördelning. Målet att utjämna könsfördelningen inom dessa yrken behöver avspeglas redan i de utbildningar som ordnas.

- *Jobba aktivt med yrkesutbildningar inom förskola och omsorgen med målet att också nå fler män.*

Inför Akademisk specialisttjänstgöring

För att höja kompetensen inom äldreomsorgen ska kommunen införa akademisk specialisttjänstgöring (AST) för sjuksköterskor. Det innebär att studenter som vidareutbildar sig till specialistsjuksköterskor både studerar på universitetet och jobbar hos kommunen samtidigt. För studenten innebär det en trygg och långsiktig plan för sin studietid och kommunen garanteras kompetensförsörjning inom ett specialistområde, till exempel palliativ vård eller geriatrik. Även kommunens befintliga sjuksköterskor kan genom utbildningsanställningar vidareutbilda sig, utan att behöva leva på studiemedel, vilket ofta försvårar dessa karriärsdrag.

- *Inför akademisk specialisttjänstgöring (AST) inom äldreomsorgen.*

Feriejobb - en första ingång i framtiden

Genom att tidigt få komma ut i arbetslivet förbättras chanserna att få en försörjning som vuxen. Eftersom arbetslösheten i dag är hög minskar tillgången till de vanliga sommarjobben. Med kommunala feriejobb kan vi se till att denna generation av unga kan ta sina första steg ut på arbetsmarknaden. Det ger också en liten inkomst under sommaren vilket många ungdomar har ett behov av i dag. En särskild garanti ska införas för att ungdomar med olika funktionsvariationer ska kunna få sommarjobba.

- *Inför en garanti på feriejobb för ungdomar med olika funktionsvariationer.*

PN Barn och utbildning	
Ram 2018	3 480 802
Justeringar inför 2019	
Överfört resultat nämnd 2018	3 465
Volym förskola/skola	60 000
Volym förskola/skola lokaler utrymme inv volym (6500 tkr)	
Silvia fd Hopprepets fsk Brickebacken utrymme inv volym (2092 tkr)	
Kastanjegården fsk Vivalla utrymme inv volym (838 tkr)	
Sagogården fsk utrymme inv volym (545 tkr)	
Vivallaskolan fsk utrymme inv volym (240 tkr)	
Reinv Stora Mellösa fsk utrymme inv volym (641 tkr)	
Lillåns fsk utrymme inv volym (2047 tkr)	
Norrbyskolan utrymme inv volym (3724 tkr)	
Idrottshall Tybblelund utrymme inv volym (1333 tkr)	
Idrottshall Brunsskolan, anpassning (utrymme inv volym 292 tkr)	
Komp hyror Futurum 2018, utrymme inv volym (4000 tkr)	
Gröna skolgårdar	-1 000
Ombudgetering rekryteringscenter 2019	-904
Budgetförstärkning - 2019	14 000
Effektiviseringsuppdrag 2019	-29 276
Sänkt internränta från 2% till 1,75%	-364
Friskoleersättning - överhäng löneöversyn 2018	3 356
Löneöversyn kvarvarande kompensation för 2018	17 279
Mindre barngrupper	15 000
Sänkt effektiviseringsuppdrag	20 000
Jämställhetsarbete i förskola och skola	1 000
Sex timmars arbetsdag inom en förskoleenhet	3 000
Mindre kött i skolmatsalen	-1 000
Grönare skolgårdar förlängd satsning	1 000
HBTQ-certifiering av förskolor och skolor	200
Ram 2019	3 586 558

PN Social välfärd	
Ram 2018 ÖSB	3 054 361
Justeringar inför 2019	
Överfört resultat nämnd 2018	-729
Volym LSS	23 700
Volym Socialtjänsten	6 000
Brandskydd gruppboende (bostäder) utrymme inv volym (800 tkr)	
Brandskydd VoBo utrymme inv volym (2000 tkr)	
Karlsund våbo start 2018-12 inv utrymme volym (44250 tkr) helårseffekt 2019	
Boende äldre missbrukare, inv utrymme volym (920 tkr)	
Mikaeligården ombyggnad, inv utrymme volym (250 tkr)	
Nyckelfri hemtjänst	-1 850
Socialfilial Vivalla, ökad driftsättning	1 000
Ombudgetering rekryteringscenter 2019	-1 370
Budgetförstärkning - 2019	12 000
Effektiviseringsuppdrag 2019	-30 454
Utveckling E-tjänst Överförmyndarnämnden	100
Sänkt internränta från 2% till 1,75%	-262
Löneöversyn kvarvarande kompensation för 2018	13 130
Egentid för personer med äldreomsorg	15 000
Sänkt pris för matlådor	3 000
AST-utbildning och fortbildning i geriatrik för uskor	1 500
Sänkt effektiviseringsuppdrag	18 000
Sex timmars arbetsdag inom tre enheter	9 000
Arbete mot hemlöshet	1 000
Ökad ram för Centrum mot våld i nära relation	1 000
Ökat stöd till Örebro tjejjour	50
Ram V 2019	3 075 626

Kommungemensamt	
Ram ÖSB 2018	240 816
Justeringar inför 2019	
Nerikes Brandkår .- index	2 400
Örebrokompaniet - utökat uppdrag 2017-2018	-3 000
Örebrokompaniet - naturturism	-1 000
SKL - ökad kostnad	160
Örebro airport	2 520
Sänkt internränta	-34
Minskade klyftor	4 000
Mötesplatser - uppsökande verksamhet	3 000
Ordningsvakter på stan	2 800
Minska dyra konsultkostnader	-20 000
Privatisera Örebro airport	-16 700
Minskat uppdrag för Örebrokompaniet	-3 400
Ram V 2019	211 562

PN Samhällsbyggnad	
Ram ÖSB 2018	645 974
Justeringar inför 2019	
Överfört resultat nämnd 2018	-1 093
Idrotts huset hyresökning	500
Odlingslotter	100
Gruvinventering mark engångsbelopp 2018	-570
Mellringe omklädningsrum inv utrymme volym (200 tkr)	
Trängens IP B-hall inv utrymme volym (405 tkr)	
Vivalla IP inv utrymme volym (295 tkr)	
Motionsspår inv utrymme volym (55 tkr)	
Vandrarhem Wadköping inv utrymme volym (164 tkr)	
Eklundaskolan läktare inv utrymme volym (28 tkr)	
Anläggande av fritidsyta, sanering inv utrymme volym (131 tkr)	
Karlsund förbättrade förutsätn ridvht inv utrymme volym (1331 tkr)	
Gymnastik förbättrade förutsätn inv utrymme volym (180 tkr)	
Öppen konstavvägg inv utrymme volym (180 tkr)	
Sorteringsverk, bibliotek	90
Volymökning Sb investeringar, inv utrymme volym (7000 tkr)	
Bredbandsutbyggn landsbygd inv utrymme volym(740 tkr)	
Open Art	2 500
Kulturnämnden - Tegelbruket enl avtal	-400
Konstutsmyskning ökad drift	100
Budgetförstärkning 2019	3 500
Effektiviseringsuppdrag 2019	-6 359
Sänkt internränta från 2% till 1,75%	-4 906
Löneöversyn kvarvarande kompensation för 2018	2 157
Löneöversyn 2019	0
Avgiftsfri kollektivtrafik vissa grupper	2 500
Bygglek i parken	200
Satsning på folkbildning	1 000
Ram V 2019	645 294

Vuxenutbildning och arbetsmarknad	
Ram ÖSB 2018	538 381
Justeringar inför 2019	
Överfört resultat nämnd 2018	-1 869
Försörjningsstöd engångskompensation 2019	11 000
Effektiviseringsuppdrag 2019	-5 359
Sänkt internränta från 2% till 1,75%	-95
Löneöversyn kvarvarande kompensation för 2018	1 704
Miljöjobbcentrum i Kvinnersta	2 000
SFI på familjecentralen	700
Ram V 2019	546 463

Landsbygdsnämnden	
Ram ÖSB 2018	5 843
Justeringar inför 2019	
Överfört resultat nämnd 2018	-132
Budgetförstärkning 2019	500
Löneöversyn kvarvarande kompensation för 2018	7
Effektiviseringsuppdrag 2019	-57
Ram V 2019	6 161

Kommunstyrelsen/KSF	
Ram ÖSB 2018	400 596
Justeringar inför 2019	
Överfört resultat nämnd 2018	-3 314
Giffri miljö	-500
IT-satsning 2013	-5 200
Tillfällig satsning SC 2017-2018	-1 000
Demokratistöd val 2018	-200
Ombudgetering rekryteringscenter 2019 (KSFs andel)	-226
Förstärkning ny verksamhet rekryteringscenter 2019	2 500
Budgetförstärkning 2019	1 000
Effektiviseringsuppdrag 2019	-3 968
Sänkt internränta från 2% till 1,75%	-48
Löneöversyn kvarvarande kompensation för 2018	3 640
Löneöversyn 2019	0
Omprövning KS oförutsett	-5 000
Omprövning KSU oförutsett	-500
Minskad administration för fler fasta anställningar färre vikariat Bou	-2 000
Minskad administration för fler fasta anställningar färre vikariat Sov	-3 000
Minskad administration för privatiseringar	-5 000
Avskaffa LOV	-20 000
Återkommunalisera vård- och omsorgsboenden	-7 000
Ram V 2019	350 780

Stadsrevisionen	
Ram ÖSB 2018	3 900
Justeringar inför 2019	
Ram V 2019	3 900

Valnämnd	
Ram ÖSB 2018	3 700
Justeringar inför 2019	
Val 2018	-3 500
Ram V 2019	200

Vänsterpartiets budget 2019